

Árbók Íslands 2009

Heimir Þorleifsson
tók saman

EFNISYFIRLIT

	Bls.
Árferði	99
Brunar	103
Búnaður	105
Embætti og störf	109
Forseti Íslands	112
Iðnaður	113
Íbúar Íslands	114
Íþróttir	117
Kirkjan	129
Mannalát	130
Náttúra Íslands	136
Próf	138
Raforkumál	147
Samgöngur og ferðamál	148
Slys	151
Stjórnsmál – Bankahrun	152
Tímamót	177
Útvegur	178
Verklegar framkvæmdir	181
Verslun	190
Vinnumarkaður	192
Vísitölur og verðlag	194
Ýmislegt	196

Myndir

Ljósmyndarar voru þessir:

Anton Brink: Bls. 121, 153, 197.

Alma Guðmundsdóttir: Bls. 204.

Arnþór Birkisson: Bls. 103.

Daniel Rúnarsson: Bls. 124.

Gunnar V. Andrésson: Bls. 106, 112, 171, 176.

Heimir Porleifsson: Bls. 116, 129, 137, 141, 142, 149, 150, 180, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190.

Helgi Bragason: Bls. 139.

Jóra Jóhannsdóttir: Bls. 145.

Pjetur Sigurðson: Bls. 110, 154, 157, 193, 199, 200, 203.

Siv Friðleifsdóttir: Bls. 100, 101, 138, 169, 170, 175, 201.

Stefán Karlsson: Bls. 122, 155, 166.

Valgarður Gíslason: Bls. 128.

Vilhelm Gunnarson: Bls. 104, 119, 126, 167, 168, 198.

Nokkrir heimildarmenn: Trausti Jónsson (árferði), Þór Jakobsson (hafís), Matthías Eggertsson (búnaður), Guðni Guðbergsson (laxveiði), Ingibjörg M. Pálsdóttir (vegamál), Magnús Guðmundsson (próf frá Háskóla Íslands), Svanhildur Kaaber (próf frá Kennaraháskóla Íslands), Markús Möller (vísitölur og verðlag). – Tölur um íbúa Íslands, aflabréögð, verslun o.fl. eru frá Hagstofu Íslands.

ÁRFERÐI

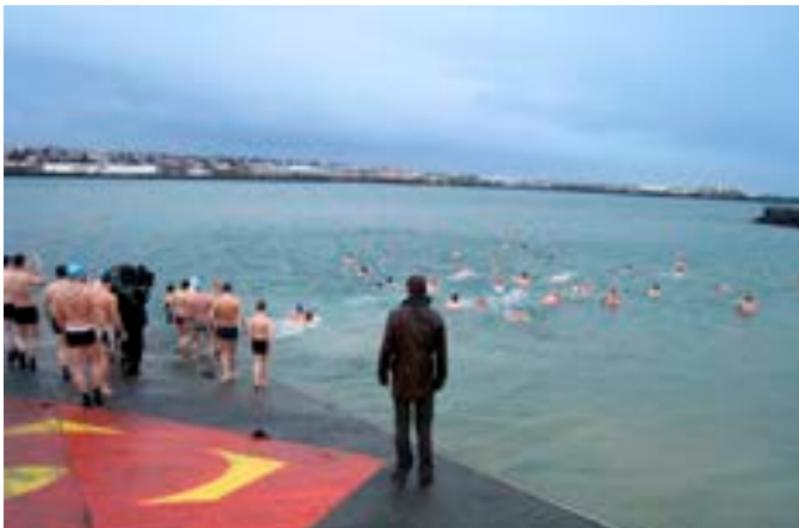
Árið 2009 var hiti langt yfir meðallagi um allt land og mældist árshitinn í Reykjavík hinn tíundi hæsti frá því að mælingar hófust þar árið 1870. Á Akureyri var ívið svalara. Úrkoma í Reykjavík var um 10% undir meðallagi og var þetta þurrasta ár í bænum frá því 1995. Á Akureyri var ársúrkoman hins vegar hin mesta síðan 1991. Munaði þar mest um mikla snjókomu í desember.

Mestur hiti sem mældist á árinu á veðurathugunarstöðvum var á Egilsstaðaflugvelli og á Torfum í Eyjafirði 29. júní, 26,3 stig, og á sjálfvirkri stöð á Torfum 1. júlí 25,6 stig. Mestur kuluið á mannaðri stöð varð í Reykjahlíð við Mývatn 12. febrúar, en þar mældist 24,0 stiga frost og á sjálfvirkri stöð í Svartárkoti í Bárðardal sama dag -29,0 stig. Mest sólarhringsúrkoma á mannaðri stöð mældist í Hólum í Hornafirði 10. október, 180,6 mm. Þetta er mesta sólarhringsúrkoma sem mælst hefur í Hólum. Á sjálfvirkri stöð á Eskifirði mældist 185,3 mm einnig 10. október.

Í Reykjavík var meðalhiti ársins 5,55 stig, sem er 1,24 stigum yfir meðaltali áranna 1961-1990. Sólskinsstundir í Reykjavík voru um 1.490, sem er u.p.b. 200 stundum meira en í meðalári. Mestur hiti í Reykjavík á árinu mældist 12. og 20. júlí 21,1 stig á mannaðri stöð. Kaldast varð í bænum 5. febrúar og 23. desember en báða þessa daga mældist 9,7 stiga frost. Mesta sólarhringsúrkoma í Reykjavík varð 10. október og 9. nóvember 20,1 mm. Ársúrkoma í bænum var 713 mm, en það er um 10% undir meðallagi.

Á Akureyri var meðalhiti ársins 4,06 stig, sem er 0,77 stigum ofan við meðaltal áranna 1961-1990. Sólskinsstundir á Akureyri voru 1.050 sem er í meðallagi. Mestur hiti á Akureyri á árinu mældist 2. júlí 21,5 stig, en kaldast varð 27. febrúar og 28. mars, en þá mældist þar 14,2 stiga frost. Mest sólarhringsúrkoma á Akureyri varð 25. desember, 21,5 mm. Ársúrkoma í bænum var 652 mm sem er um 30% yfir meðallagi.

Í janúar var hlý veðrátta fyrri hluta mánaðarins en nokkrum kalandara seinni hlutann. 30. janúar snjóaði mikið í Reykjavík og hélst sá snjór á jörðu fram um miðjan febrúar. – Í febrúar

Sjósundmenn leggjast til sunds 1. janúar 2009.

var tíðarfari talið hagstætt enda lítið um illviðri og samgöngur greiðar. Fyrstu tólf daga mánaðarins var mjög kalt en frá og með 13. hlýnaði og var um tíma vel hlýtt einkum 16. og 18. – Í mars var tíðarfari nærrí meðallagi og áfram lítið um illviðri. Í fyrstu viku mánaðarins snjóði mikið á norðanverðum Vestfjörðum. Snjóflóð féllu í Eyrarhlíð en ekki varð tjón af því. Hús voru rýmd í Bolungarvík. Í síðustu viku mánaðarins var mikil fannkoma um norðanvert landið og voru um 30 hús rýmd á Siglufirði vegna snjóflóðahættu. Einnig þótti hætta á ferðum í Ólafsfirði. Mikil ófærð var á vegum. – Apríl var hlýr en blautur syðra. Úrkumumet fyrir mánuðinn var sett í Kvískerjum, 523,7 mm. Nokkuð var um hvassviðri samfara mikilli úrkumu. Einnig voru sett aprílúrkumumet í Vestmannaeyjum og á Eyrarbakka en á þessum stöðum hafa verið mælingar síðan 1881. – Maí var hlýr en nokkuð úrkumu- og vindasamur miðað við árstíma. – Í júní var almennt hagstæð veðrátta, hiti yfir meðallagi um land allt en úrkoma í minna lagi. Dagana 26. júní til 7. júlí var hiti alltaf yfir 20 stigum einhvers staðar á landinu. – Í júlí var veðrátta hlý og þurrviðrasöm einkum um suðvestanvert landið. Í Reykjavík var meðalhiti mánaðarins 12,8 stig sem er 2,2 stigum

Sólarlag við Gróttu 11. ágúst.

yfir meðaltali. Petta var þurrasti júlí í bænum frá 1889, úrkoma aðeins 11,5 mm. Hiti var reyndar undir meðaltali inn til landsins á Austurlandi. 24. júlí gerði síðan mikið kuldakast. Þá snjóaði í fjöll norðanlands og næturfrost var allvíða á Suðurlandi, en það er mjög sjaldgæft í júlímánuði. Kartöflugrös fóllu í Pykkvabæ og varð af því mikið tjón. – Í ágúst var fremur hlýtt um land allt, sólríkt á Suður- og Vesturlandi, en úrkomumeira austanlands. – Í september var áfram heldur hlýtt á landinu, en nú var hlýjast á Austurlandi. Heldur var votviðrasamt og 11. september gerði mikið vatnsveður á Suðurlandi. Áin Klifandi rauf varnar-garða og veg og ófært var yfir Krossá í Pórsmörk. Skaflinn í Gunnlaugsskarði í Esju var talinn horfinn 20. september og var þetta níunda árið í röð sem Esjan er snjólaus að sunnanverðu. 26. september gránaði reyndar efst í fjallinu í vestanhryðjum. – Í október var hiti yfir meðallagi nema norðaustanlands, þar sem hann var undir meðallagi. Snjó festi víða á landinu í fyrstu viku mánaðarins. Í Reykjavík féll fyrsti snjórinn 5. október og var um tíma nokkur hálka í bænum. 9. október gerði mikið hvassviðri á Suðvesturlandi og stóð það lengi yfir. Vindur fór í 53 m/sek í Vestmannaeyjum og í 45 m/sek undir Hafnarfjalli.

Flutningabíll fór á hliðina í Vestmannaeyjum og nokkurt tjón varð þar á íbúðarhúsum. Þá varð tjón á Kjalarnesi. – Í nóvember var fremur hlýtt, einkum við suður- og austurströndina. Vægt kuldakast kom snemma í mánuðinum, en síðan var oft mjög hlýtt. – Í desember var áfram hlýtt í veðri og hélst það fram undir jól. Þá kólnaði og síðasta vika ársins var mjög köld. Mikið snjóáði norðanlands og einna mest á Akureyri. Frá 19. desember til 27. desember náði snjódýptin 76 cm. Í Reykjavík snjóáði nær ekkert í mánuðinum þar til nöttina milli 27. og 28. desember. Snjódýptin í Reykjavík varð þó aðeins 7 cm.

Hafís. Í ársbyrjun var hafísjaðarinn um 75 sjómílur norðvestur af Straumnesi, en um miðjan janúar var hann næst landi um 80 sjómílur vestnorðvestur af Barða. 20. janúar var dreifður hafís og spangir um 70 sjómílur norðnorðvestur af Straumnesvita en þéttur jaðar um 95 sjómílur norðvestur af Barða. Í lok janúar hafði ísinn færst nær og var þá um 55 sjómílur norðnorðvestur af Straumnesvita og um 60 sjómílur norðvestur af Barða. Hélst meginjaðarinn næstu mánuði í svipaðri eða meiri fjarlægð frá landi. Um miðjan maí var hafísjaðarinn um 60 sjómílur norðvestur af Straumnesvita.

Í byrjun júní var ísinn næst landi um 90 sjómílur frá Straumnesvita. Samkvæmt fjarkönnun (gervihnattamynd) 10. júní teygði breið ístunga sig frá meginjaðrinum úti fyrir Vestfjörðum milli 66°N og 67°N suðaustur í átt til lands og var ísinn næst landi um 67 sjómílur. Um miðjan mánuðinn var hafísjaðarinn næst landi um 55 sjómílur norðvestur af Straumnesvita en hafði færst fjær trú dögum seinni og var þá næst landi um 75 sjómílur út af vitanum.

Næstu mánuði bárust einvörðungu tilkynningar um borgarís og voru einstaka borgarísjakar skammt frá landi en flestir í Grænlandssundi mun fjær. Talsvert var um borgarísjaka norður og norðvestur af Vestfjörðum í ágúst, næst landi skammt frá Hornströndum og nálægt Selskeri. Í október varð borgaríss vart í mynni Önundarfjarðar og alls sáust 14 borgarísjakar í mánuðinum út af Vestfjörðum flestir nálægt miðlinu. Í október var einnig tilkynnt um borgarís á Húnaflóa.

Síðustu ísfréttir ársins bárust um miðjan desember, en þá var ísspöng um 50 sjómílur norðvestur af Barða.

Valhöll brennur.

BRUNAR

Aðfaranótt 14. janúar var kveikt í húsi við Tryggvagötu í Reykjavík. Enginn reyndist vera í húsinu, en það skemmdist mikið. – Priggja hæða timburhús við Klapparstíg í Reykjavík eyðilagðist í eldi aðfaranótt 16. janúar. Allir íbúarnir komust klakklaust út.

17. febrúar varð gassprenging í einbýlishúsi við götuna Hrafnabjörg á Akureyri. Íbúi brenndist illa. Slökkviliðið fann 26 gaskúta í húsinu.

10. mars kom upp eldur í þaki á stórhýsi við Síðumúla. Unnið var að viðgerðum á þakinu með gaslömpum. Gaskútur sprakk og hentist út á götu. Allir starfsmenn í húsinu sluppu út, en þakið eyðilagðist og vatnsskemmdir urðu miklar.

21. apríl brann gamalt fiskvinnsluhús í Reykjanesbæ til grunna.

20. maí kviknaði í 2.000 fm fiskeldisstöð á Lambanesreykjum í Fljótum í Skagafirði. Húsið eyðilagðist en mesta tjónið var talið af rekstrartapi stöðvarinnar þar sem mikið af bleikjuseiðum drapst.

Listaverk borin út úr Höfða.

9. júní varð eldsvoði í sumarbústað á Kljáströnd skammt frá Grenivík. Kona á níræðisaldri lést í brunanum.

10. júlí: Hótel Valhöll á Pingvöllum brann til grunna síðdegis þennan dag. Eldurinn kom upp í reykháf í eldhúsi og varð ekki við hann ráðið enda langt að fara fyrir slökkvilið frá Selfossi og Reykjavík. Allir 35 gestir hótelsins komust út sem og allt starfslið. Enginn meiddist. Sléttan var yfir rústirnar, en ekki hefur verið tekin ákvörðun um framhald hótelreksturs á Pingvöllum. Pingvallaneftnd mun hafa frumkvæði í því máli.

20. júlí kviknaði í 100 ára gömlu íbúðarhúsi á Akureyri. Kona með ungt barn var í húsinu, en hún bjargaði sér út. – 25. júlí kom upp eldur í þaki íþróttahúss fatlaðra við Hátún í Reykjavík. Verið var að leggja pappa á þakið. Miklar skemmdir urðu á húsinu. – 31. júlí kviknaði í mannlausu húsi við Vatnsstíg í Reykjavík og skemmdist það mikið.

29. ágúst brann gamli fiskmarkaðurinn við Sólvelli í Grundarfirði. Tveir smábátasjómenn misstu þar öll veiðarfæri sín. Grunur lék á að kveikt hafi verið í húsinu. – 30. ágúst eyðilagðist myndbandaleigan Laugarásvídeó við Dalbraut í eldsvoða.

Par brunnu um 40.000 kvíkmyndaspólur að verðmæti um 160 milljónir króna. Talið er víst að kveikt hafi verið í.

25. september kom upp eldur í því sögufræga húsi Höfða í Reykjavík. Var eldurinn einkum á háalofti og í þaki. Vel gekk að slökkva og að bjarga listmunum og húsgögnum út úr húsinu. Forráðamenn Reykjavíkurborgar sögðust ætla að hraða sem mest viðgerðum á húsinu. – 30. september kom upp eldur í húsi við Barmahlíð í Glerárhverfi á Akureyri. Manni var naumlega bjargað út úr húsinu.

15. október eyðilagðist hús Lifrarsamlagsins í Vestmannaeyjum í eldi. Tugmilljóna tjón varð. Eldsupptök voru óljós.

Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins var kallað út 20.813 sinnum á árinu 2009 (20.972 árið áður). Eldsútköll hjá liðinu á árinu voru 1.356 (1.648) og sjúkraflutningar voru 19.457 (19.324). – Á Akureyri fór slökkviliðið í 2.072 útköll (2.263) ýmist vegna bruna eða sjúkraflutninga. Af sjúkraflutningunum voru 395 með flugi (494).

BÚNAÐUR

Árið 2009 var hagstætt til búskapar þegar á heildina er litið. Á föll urðu þó hjá kartöflubændum á Suðurlandi (í Pykkvabæ) vegna óvenjulegs næturarfrosts á miðju sumri. Vorið var gott og sláttur hófst snemma þ.e. upp úr mánaðamótum maí-júní.

Heyfengur o.fl.

Talið er, að rúlluheyfengur, pakkaður í plast, hafi numið 1.945.176 rúmmetrum (1.924.421 árið áður). Annað vothey var 37.875 rúmmetrar (33.498) og þurrhey 122.187 rúmmetrar (133.829). – Framleiðslu á grasköggum hefur nú verið hætt. – Frærækt nam 14,4 tonnum (26,8 tonnum árið áður) af óhúðuðu fræi. – Kornrækt var töluvert meiri en árið áður, og var nú sáð í 4.770 hektara, sem er 1.075 hekturum meira en 2008. Kornuppskeran jókst ekki að sama skapi og var 15.800 tonn (15.413 árið áður). – Nýting á kornhálmi hefur aukist verulega síðustu ár og félru til 30.020 rúmmetrar á árinu (25.403 árið áður). Hálmurinn er einkum notaður til svepparæktar en einnig sem

Frá Neðra-Hálsi í Kjós. Kristján Oddsson og kona hans stunda þar lífrænan kúabúskap.

undirburður undir nautgripi og hross. Alls ræktuðu 478 bændur korn á árinu 2009. – Vetrarhveiti var uppskorið á tveimur bæjum, Þorvaldseyri undir Eyjafjöllum og Miklaholti í Biskupstungum. Hveitiakrar voru alls um 25 hektarar og uppskera um 100 tonn sem talin er með í heildaruppskeru korns.

Uppskera

Kartöfluuppskera var nokkru minni en árið áður og er talið að um 9.500 tonn af kartöflum hafi komið til nytja á árinu hjá þeim sem hafa kartöflur til sölu (12.500 árið áður). – Tómatauppskera var 1.481 tonn (1.621 árið áður), gúrkuuppskera 1.452 tonn (1.516), paprikuuppskera 177 tonn (170), blómkálsuppskera 102 tonn (107), gulrótauppskera 720 tonn (653), hvítkálsuppskera 473 tonn (434), kínakálsuppskera 222 tonn (229), spergilkálsuppskera 107 tonn (88), gulrófnauppskera 939 tonn (872), salatuppskera 110 tonn (98) og sveppauppskera 553 tonn (526).

Berjasprettar var víða mjög góð.

Slátafurðir, mjólk o.fl.

Slátrað var 542.276 fjár í sláturhúsum (545.986 árið áður). Af því var 506.451 dílkur (506.962) og 33.124 fullorðið fé (36.267).

Meðalfallþungi dilka var 15,85 kg, sem er 0,02 kg minni fallþungi en árið áður. Kindakjötsframleiðslan var 8.930 tonn (8.841 árið áður). – Slátrað var 20.357 nautgripum (19.830). Nautgripakjöt var 3.761 tonn (3.607). Slátrað var 8.186 hrossum (8.582), og hrossakjöt var 1.018 tonn (1.005). Slátrað var 83.867 svínum (85.301), og var svínakjötsframleiðslan 6.375 tonn (6.645). Alifuglakjötsframleiðsla var 7.176 tonn (7.402).

Útflutningur lifandi hrossa dróst töluvert saman á árinu 2009. Út voru flutt 1.496 hross (2.083 árið áður). Mest var flutt út til Pýskalands, 442 hross.

Mjólkurframleiðsla var 125.569.461 lítri (126.051.629 árið áður). Smjörframleiðsla var 1.571 tonn (1.692) og smjörvi 738 tonn (673). Framleidd voru 326 tonn af léttsmjöri (339).

Afurðahæsta kýr á landinu var Örk 166 á Egg í Hegranesi, en hún mjóldaði 12.174 kg.

Minkabú voru í árslok 22 (21 árið áður). Verð á minka-skinnum var áfram mjög hátt.

Lax- og silungsveiði

Sumarið 2009 var laxveiði í ám sú næstmesta sem sögur fara af. Alls veiddust 74.408 laxar á stöng úr ám landsins (84.124 árið áður, sem var metár). Af þeim var 17.514 sleppt aftur (17.178) eða 23,5%. 9.607 laxar veiddust í net í ám (9.403), en frá hafbeitarstöðvum komu engir laxar. Nær öll laxveiði í net er nú í jökulánnum á Suðurlandi, Pjórsá, Ölfusá og Hvítá.

Mesta laxveiði á stöng þetta árið (miðað er við veidda laxa) var í Ytri-Rangá og Hólsá vesturbakka 10.749 (14.315 árið áður), Eystri-Rangá og Hólsá austurbakka var í öðru sæti, en þar veiddust 4.237 laxar (7.010 árið áður). Miðfjarðará varð í þriðja sæti með 3.962 laxa (1.736), Blanda í fjórða sæti með 2.445 (927) Þverá/Kjarrá í fimmta sæti 2.370 (2.859) og Norðurá var í sjötta sæti með 2.345 laxa (3.307). Næst á eftir þessum sex komu Langá, Víðidalsá og Fitjá, Selá í Vopnafirði og Haffjarðará.

Veiði á urriða var mest í Veiðivötnum 20.548 (16.409 árið áður). Þá kom Fremri-Laxá á Ásum með 4.009 urriða (5.456) og Vatnsdalsá var í þriðja sæti með 2.021 urriða (1.863). – Af bleikju veiddist mest í Veiðivötnum 9.673 (8.484) og í öðru sæti var Hlíðarvatn með 3.663 bleikjur (2.167). Í þriðja sæti var Vatnsdalsá með 1.340 bleikjur (2.021).

Ýmislegt

Fjórtanda búnaðarþing eftir sameiningu Búnaðarfélags Íslands og Stéttarsambands bænda hófst í Reykjavík 1. mars. Steingrímur J. Sigfússon fjármála- og landbúnaðarráðherra flutti ræðu og sagði m.a. að fyrir lægju drög að nýjum Bjargráðasjóði. Haraldur Benediktsson, formaður Bændasamtakanna, sagði í sinni ræðu að bændur væru almennt á móti umsókn um aðild að Evrópusambandinu. Ábúendur á jörðunum Holtseli í Eyjafirði, Akurseli í Öxarfirði og Seljavöllum í Hornafirði fengu viðurkenningu frá þinginu fyrir búskaparlag.

Stærsta mjólkurbú á Íslandi er í Þverholtum á Mýrum. Par eru um 600 nautgripir og þar af 250 mjólkandi kýr í tveimur fjósum. Peim þjóna fimm mjaltaþjónar. – Hengibjörk í Kjarnaskógi var valið tré ársins. Tréð er 10,95 m á hæð. – Íslandsmet í magni dilkakjöts eftir hverja á var sett á bænum Skjalfönn í Ísafjarðardjúpi. Það fór yfir 40 kg eftir hverja á með lambi. Fullorðnar ær á búinu voru 211 haustið 2008. Voríð 2009 fæddist 1,91 lamb eftir hverja á.

Búfjáreign

Búfjáreign Íslendinga (bráðabirgðatölur) var í árslok 2009 (í svigum tölur frá 2008).

Nautgripir	73.498	(72.012)
Af þeim mjólkurkýr	26.489	(26.211)
Sauðfé	469.429	(457.861)
Hross	77.158	(77.502)
Svín	3.818	(4.265)
Varphænur	199.958	(168.515)
Minkar (fullorðin dýr)	39.065	(33.806)

Refir (fullorðin dýr)	3	(5)
Kanínur	369	(193)
Gæsir og endur	1.107	(1.165)
Kalkúnar	905	(1.202)
Geitur	655	(563)

Útflutningur

Á árinu 2009 minnkaði útflutningur á landbúnaðarafurðum á föstu gengi nokkuð eða um 10,8% og nam 7.683 milljónum króna. Útflutningur landbúnaðarvara skiptist þannig í milljónum króna 2009 (í svigum tölur frá 2008).

Afurðir sláturdýra	2.935	(2.367)
Fiskeldi	2.719	(1.836)
Búfé	993	(1.064)
Aðrar land- og sjávarnytjar	586	(606)
Mjólk og mjólkurvörur	332	(494)
Aðrar landbúnaðarvörur	118	(59)

EMBÆTTI OG STÖRF

Embættis- og sýslunarmenn ríkisins (skipaðir eða settir frá nefndum degi).

1. janúar: Ingibjörg Benediktsdóttir forseti Hæstaréttar.

1. febrúar: Guðrún Ragnarsdóttir framkvæmdastjóri Lánsjóðs íslenskra námsmanna, Sigríður Friðjónsdóttir vararíkis-saksóknari.

1. mars: Guðrún Nordal forstöðumaður Árnastofnunar.

1. júní: Bolli P. Bollason ráðuneytisstjóri í félags- og trygg- ingamálaráðuneytinu, Ragnhildur Arnljótsdóttir ráðuneytis- stjóri í forsætisráðuneytinu.

20. ágúst: Már Guðmundsson seðlabankastjóri og Arnór Sighvatsson aðstoðarseðlabankastjóri.

1. september: Árni Múli Jónasson fiskistofustjóri.

30. september: Tinna Gunnlaugsdóttir þjóðleikhússtjóri til tveggja ára.

6. október: Arnþrúður Þórarinsdóttir, Björn Porvaldsson og

Már Guðmundsson tók við embætti seðlabankastjóra á árinu. Með honum eru Arnór Sighvatsson aðstoðarseðlabankastjóri og Tryggvi Pálsson.

Hólmsteinn Gauti Sigurðsson saksóknarar við embætti sérstaks saksóknara.

Stefán Haukur Jóhannesson var í byrjun nóvember skipaður að-alsamningamaður Íslendinga við Efnahagsbandalag Evrópu. Þorsteinn Gunnarsson var skipaður varaformaður. Þorsteinn Pálsson fyrrverandi form. Sjálfstæðisfloksins var skipaður í nefndina.

Embættismenn, sem fengu lausn

Svein Harald Öygard fékk lausn frá embætti seðlabankastjóra 20. ágúst.

Embættismenn sveitarfélaga

Í maí varð Ásmundur Friðriksson sveitarstjóri í Gerðahreppi. – Frá 1. júlí tók Ásgerður Halldórsdóttir við starfi bæjarstjóra á Seltjarnarnesi og Gunnsteinn Halldórsson í Kópavogi. – 1. desember létt Jóna Kristín Þorvaldsdóttir af embætti sem bæjarstjóri í Grindavík og gerðist sóknarprestur á Fáskrúðsfirði. Hún hafnaði biðlaunum. Ólafur Örn Ólafsson tók við bæjarstjórastarfinu.

Ýmis störf

Í febrúar var Gunnar Haraldsson skipaður formaður stjórnar Fjármálaeftirlitsins, í sama mánuði var Unnar Stefánsson kosinn formaður Félags eldri borgara í stað Margrétar Margeirs dóttur og Margrét Guðmundsdóttir var kosin formaður í Félagi íslenskra stórkaupmanna (FÍS). 9. febrúar var Haraldur Guðni Eiðsson skipaður formaður stjórnar Lánaþjóðs íslenskra námsmanna.

Í mars var Ástráður Haraldsson skipaður formaður Landskjörstjórnar í stað Gísla Baldurs Garðarssonar.

Í apríl var Póra Kristín Ásgeirsdóttir kosin formaður Blaðamannafélags Íslands. Hún hlaut 65 atkvæði en Kristinn Hrafns-son 34.

Í júní var Jónmundur Guðmarsson ráðinn framkvæmdastjóri Sjálfstæðisflokkssins.

Í ágúst var Ólöf Örvarsdóttir ráðin skipulagsstjóri Reykjavíkur.

1. september tók Sigrún Jónsdóttir við starfi framkvæmdastjóra Samfylkingarinnar. – Sama dag varð Sigurður Nordal framkvæmdastjóri Sinfóníuhljómsveitar Íslands.

Í október var Þórhildur Porleifsdóttir skipuð formaður Jafnréttisráðs. – Í sama mánuði var Guðmundur Magnússon kosinn formaður Öryrkjabandalags Íslands. Hann fékk 43 atkvæði en Sigursteinn Másson fékk 30. – 23. október sagði Baldur Guðlaugsson ráðuneytisstjóri í menntamálaráðuneytinu og áður í fjármálaráðuneytinu af sér. Hann tilgreindi þá ástæðu að mikil umræða um sölu hlutabréfa sinna í Landsbanka Íslands haustið 2008 hafi haft truflandi áhrif á störf sín.

9. nóvember tók Hörður Arnarson við starfi forstjóra Landsvirkjunar en Friðrik Sophusson léti af störfum. Hann hafði verið forstjóri síðan 1999. – Í nóvember var Ásmundur Einar Daðason alþm. kosinn formaður félagsins Heimssýnar í stað Ragnars Arnalds.

Í desember var tilkynnt að Svava Grönfeldt léti af störfum sem rektor Háskólans í Reykjavík. Ari Kristinn Jónsson var valinn til þess að taka við.

Ólafur Ragnar Grímsson tekur við afsögn Geirs H. Haarde við stjórnarslitin í janúar.

FORSETI ÍSLANDS

Í janúar kom Ólafur Ragnar Grímsson forseti mikið við sögu í landsmálum þar sem stjórnarslit voru yfirvofandi. Geir H. Haarde fór til Bessastaða 28. janúar og baðst lausnar fyrir sig og ráðuneyti sitt. Síðan komu formenn flokka hver á fætur öðrum og ræddu stjórnmalaviðhorfið. Ólafur Ragnar lét í ljós það álit, að fjögur atriði skiptu mestu máli við myndun nýrrar stjórnar. Þau voru þessi: Samfélagssátt, endurnýjun á hinu póliðska umboði, trygg tök á efnahagsvanda þjóðarinnar og farvegur fyrir umræðu um nýja stjórnskipan. Ýmsir sagnfræðingar og lögfraeðingar héldu því fram að með þessum hugmyndum um verkefni nýrrar ríkisstjórnar væri forsetinn að fara inn á nýja braut sem ekki hefði verið mörkuð áður. Hann væri sem sagt byrjaður að skipta sér af verkefnum næstu ríkisstjórnar. Þá gagnrýndu fræðimennirnir að forseti teldi að hann hefði þing-rofsvald en ekki forsætisráðherra eins og venjulega hefur verið talið. Forsetinn fól fyrst Ingibjörgu Sólrúnu Gísladóttur stjórnar-

myndunarumboð, en hún framseldi það Jóhönnu Sigurðardóttur. Jóhanna myndaði síðan minnihlutastjórн með Vinstri grænum eftir að Framsóknarflokkurinn hafði heitið því að verja stjórнina vantrausti.

Vinsældir Ólafs Ragnars Grímssonar voru taldar fara dvíndandi á árinu. Í febrúar sýndu skoðanakannanir að 44,2% landsmanna voru sáttir eða mjög sáttir við forsetann, en 35,5% voru ósáttir eða mjög ósáttir við hann. Petta var talið stafa af vinfengi forsetans og stuðningi við svonefnda útrásarvíkinga. Hann var talinn hafa notað of sterk orð í erlendum fréttamiðlum um þessa menn og hafa þegið ókeypis far með einkaþotum þeirra.

Í byrjun júlí tók forseti Íslands þátt í hátíðarhöldum í Litháen í tilefni af þúsund ára afmæli ríkisins.

IÐNAÐUR

Hagur íslenskra iðnfyrirtækja annarra en stóriðjufyrirtækjanna var heldur slakur á árinu 2009. Framleiðsla gekk þó vel í sementsverksmiðjunni á Akranesi og hjá járnblendiféluginu á Grundartanga.

Álframleiðsla

Starfsemi álfyrirtækjanna Alcan á Íslandi hf. í Straumsvík og Norðuráls hf. á Grundartanga gekk áfram mjög vel á árinu. Framleiðslan var í hámarki, þ.e. um 180.000 tonn í Straumsvík og 260.000 tonn á Grundartanga. Framleiðsla hjá Alcoa-Fjarðáli á Reyðarfirði var 322.000 tonn í ársbyrjun en fór síðan smám saman vaxandi og náði 346.000 tonnum í árslok. Áverið er tæknilega talið eitt hið fullkomnasta í heimi. Starfsmenn eru um 450. Alcoa hefur áhuga á að reisa álver á Bakka við Húsavík. Vegna þeirra framkvæmda eru til frummatsskýrslur vegna Kröflu II, Þeistareykjavirkjunar og flutningslínu að Bakka. Alcoa hefur tekið þátt í kostnaði við gerð þeirra.

Útflutningur

Útflutningur á iðnaðarvörum nam á árinu 243.641 milljón króna, og er 0,2 % aukning frá árinu áður (243.147). Útflutn-

ingur af helstu tegundum (meira en 5.000 millj.) af iðnvarningi árið 2009 í milljónum króna (í svigum tölur frá 2008).

Ál	170.663	(182.036)
Kísiljárn	16.853	(11.460)
Lyfjavörur	11.978	(9.680)
Tæki og vörur til lækninga	5.745	(5.792)

ÍBÚAR ÍSLANDS

Hinn 1. janúar 2010 var íbúatala Íslands 317.630 (319.368 árið áður). Af þeim voru karlar 159.936 og konur 157.694. Fækken Íslendinga á árinu var 1.738 eða 0,5% (1.24% fjölgun árið áður). Þetta er í fyrsta sinn frá lokum 19. aldar sem fólk fækkar á Íslandi og stafar þessi fækken af miklum brottflutningi af landinu. Var bæði um að ræða fólk fætt á Íslandi og útlendinga sem dvalist höfðu hér sex mánuði eða lengur við vinnu. 4.835 einstaklingar fluttu brott frá landinu á árinu 2009 umfram aðflutta. Á árinu fæddust 5.027 lifandi börn (4.835). Af þeim voru sveinbörn 2.561 (2.470) og 2.466 meybörn (2.365).

Á árinu voru 1.480 pör gefin saman í hjónaband (1.704 árið áður). Kirkjulegum hjónavígslum fækkar en borgarlegar vígslur standa í stað. 20 pör samkynhneigðra staðfestu samvist sína á árinu, tíu pör karla og tíu pör kvenna. Þá skráðu 1.717 gagnkynhneigð pör sig í óvígða sambúð. Lögskilnaðir á árinu voru 550 (549) og 703 pör skráðu sig úr óvígðri sambúð. Dánir á árinu voru 2.002 (1.986).

Af íbúum landsins voru 253.069 í Þjóðkirkjunni hinn 1. janúar 2009 (252.948 árið áður), í Fríkirkjunni í Reykjavík 7.920 (7.911), í Fríkirkjunni í Hafnarfirði 5.243 (5.232), í Óháða söfnuðinum í Reykjavík 2.853 (2.856).

Önnur skráð trúfélög:

Rómversk-kaþólskir	9.281	(9.351)
Hvítasunnumenn	2.053	(2.040)
Ásatrúar	1.275	(1.270)
Búddistafélag Íslands	840	(838)

Aðventistar	782	(781)
Vegurinn	735	(734)
Vottar Jehóva	685	(683)
Krossinn	646	(648)
Baháísamfélag	412	(412)
Félag Múslima á Íslandi	404	(402)
Söfnuður Moskvu-Patríarkatsins	297	(293)
Íslenska Kristskirkjan	260	(260)
Kirkja Jesú Krists h.s.d.h.	180	(180)
Serbneska rétttrúnaðarkirkjan	169	(170)
Betanía	167	(167)
Kefas-kristið samfélag	156	(156)
SGI á Íslandi	95	(96)
Boðunarkirkjan	91	(90)
Zen á Íslandi-Nátthagi	69	(69)
Sjónarhæðarsöfnuður	61	(61)
Baptistakirkjan	33	(36)
Samfélag trúðra	33	(33)
Reykjavíkurgodoðorð	20	(20)
Heimsfriðarsamtök fjölskyldna	17	(4)
Heimakirkja	11	(11)

Í öðrum trúfélögum og ótilgreindir voru 22.202 (22.726), utan trúfélaga voru 9.309 (9.265).

Íbúatala íslenskra kaupstaða og bæja var 1. janúar 2010 sem hér segir (í svigum eru tölur frá 1. janúar 2009).

Reykjavík	118.326	(119.547)
Mosfellsbær	8.553	(8.403)
Akranes	6.549	(6.609)
Borgarbyggð	3.542	(3.744)
Snæfellsbær	1.702	(1.717)
Stykkishólmur	1.092	(1.111)
Vesturbýggð	935	(900)
Bolungarvík	970	(966)
Ísafjarðarbær	3.899	(3.972)

Frá Borgarbyggð.

Blönduósþær	882	(907)
Sveitarfél. Skagafjörður	4.131	(4.078)
Fjallabyggð	2.066	(2.127)
Dalvíkurbyggð	1.949	(1.947)
Akureyri	17.573	(17.633)
Norðurþing	2.926	(3.001)
Seyðisfjörður	706	(717)
Fljótsdalshérað	3.467	(3.695)
Fjarðabyggð	4.641	(4.723)
Sveitarfél. Hornafjörður	2.086	(2.112)
Vestmannaeyjar	4.135	(4.086)
Sveitarfélagið Árborg	7.811	(7.922)
Hveragerði	2.291	(2.315)
Grindavík	2.837	(2.850)
Sandgerði	1.710	(1.754)
Reykjanesbær	14.091	(14.172)
Hafnarfjörður	25.913	(25.850)
Garðabær	10.643	(10.358)
Kópavogur	30.357	(29.976)
Seltjarnarnes	4.395	(4.403)

Pessi sveitarfélög önnur en kaupstaðir og bær (kauptún eða byggðarkjarnar og sveit) höfðu fleiri en 500 íbúa hinn 1. janúar 2010 (í svigum eru tölur frá 1. janúar 2009).

Sveitarfél. Álftanes	2.523	(2.518)
Sveitarfél. Ölfus	1.952	(1.997)
Rangárþing eystra	1.745	(1.762)
Rangárþing ytra	1.543	(1.604)
Sveitarfél. Garður	1.515	(1.550)
Sveitarfél. Vogar	1.206	(1.218)
Húnaþing vestra	1.116	(1.147)
Eyjafjarðarsveit	1.025	(1.039)
Bláskógabyggð	935	(986)
Pingeyjarsveit	942	(948)
Grundarfjarðarbær	904	(925)
Hrunamannahreppur	788	(793)
Dalabyggð	694	(714)
Vopnafjarðarhreppur	683	(674)
Hvalfjarðarsveit	624	(641)
Flóahreppur	602	(596)
Langanesbyggð	521	(508)
Sveitarfél. Skagaströnd	519	(521)
Skeiða- og Gnúpverjahr.	517	(515)
Strandabyggð	508	(490)

Fámennasti hreppur landsins 1. janúar 2010 var Árneshreppur á Ströndum með 50 íbúa og hafði reyndar fjöldað þar um einn á árinu 2009. Næstir honum komu Tjörneshreppur með 56 íbúa og Skorradalshreppur með 61.

Sveitarfélög í landinu í árslok 2009 voru 77 og hafði fækkað um eitt við sameiningu Akureyrar og Grímseyjar.

ÍPRÓTTIR

Badminton. Meistaramót Íslands fór fram í íþróttahúsinu við Strandgötu í Hafnarfirði 29. mars. Í einliðaleik varð Helgi Jóhannesson (TBR) Íslandsmeistari í karlauflokki, en Tinna

Helgadótir (TBR) í kvennaflokki. Magnús Ingi Helgason (TBR) og Helgi Jóhannesson sigruðu í tvíliðaleik karla þriðja árið í röð en Tinna og Erla Björg Hafsteinsdóttir sigruðu í tvíliðaleik kvenna. Tinna og Magnús Ingi sigruðu í tvenndarleik. Tinna fagnaði þannig þemur Íslandsmeistarartitum.

Blak. Þróttur Reykjavík varð Íslandsmeistari í karlauflokki eftir úrslitakeppni við Stjörnuna 3-0. – HK varð Íslandsmeistari í kvennaflokki eftir baráttu við Þrótt frá Neskaupstað 3-1. – Þróttur Reykjavík varð bikarmeistari í karlauflokki, vann KA í úrslitaleik 3-2, en í kvennaflokki sigraði HK lið Þróttar frá Neskaupstað 3-1.

Borðtennis. Íslandsmótið fór fram í Reykjavík 8. mars. Í einliðaleik varð Guðmundur E. Stephensen (Víkingi) Íslandsmeistari í karlauflokki sextanda árið í röð, en Guðrún G. Björnsdóttir (KR) í kvennaflokki. Í tvíliðaleik karla sigruðu Guðmundur E. Stephensen og Magnús K. Magnússon (Víkingi) og í tvíliðaleik kvenna Magnea J. Ólafs (Víkingi) og Guðrún G. Björnsdóttir. Guðmundur E. Stephensen sigraði í tvenndarleik ásamt Magneu J. Ólafs.

Bridds. Íslandsmót í sveitakeppni í opnum flokki var haldið í Reykjavík í apríl. Sveit Grant Thorntons sigraði og hlaut 267 stig. Sveit Eyktar varð í öðru sæti með 258 stig og sveit Karls Sigurhjartarsonar í því þriðja með 235 stig. Í sigursveitinni voru Sveinn R. Eiríksson, Hrannar Erlingsson, Sigurbjörn Haraldsson, Magnús E. Magnússon og bræðurnir Hrólfur og Oddur Hjaltasynir.

Fimleikar. Íslandsmót var haldið í Hafnarfirði dagana 14. og 15. mars. Íslandsmeistarar í fjölbraut urðu Fríða Rún Einarsdóttir (Gerplu) í kvennaflokki og Viktor Kristmannsson (Gerplu) í karlauflokki, en hann sigraði sjötta árið í röð. Thelma Rut Hermannsdóttir (Gerplu) sigraði í æfingum á tvíslá, á gólfí og í stökki, en Tinna Óðinsdóttir sigraði í æfingum á jafnvægislá. Viktor Kristmannsson sigraði í æfingum á tvíslá og á bogahesti, en Róbert Kristmannsson (Gerplu) sigraði í stökki og á svifrá. Pá sigraði Ólafur Garðar Gunnarsson (Gerplu) í gólfæfingum og Dýri Kristjánsson (Gerplu) í hringjum.

Frjálsíþróttir. Meistaramót Íslands innanhúss var haldið í

Jóhanna Rakel Jónasdóttir í æfingu á slá.

Laugardalshöll dagana 7. og 8. febrúar. FH sigraði í stigakeppni karla með 20.850 stig en ÍR í kvennaflokki með 18.838 stig. Í heildarstigakeppni mótsins sigraði ÍR með 31.782 stigum. Ekki voru sett Íslandsmet á mótinu.

Víðavangshlaup ÍR var haldið í 94. sinn á sumardaginn fyrsta. Þáttakendur voru 437 og hlaupnir voru 5 km. Sigurvegari í karlaflokki var Karoly Varga á 15.31 mín en Arndís Ýr Hafþórsdóttir (Fjölni) sigraði í kvennaflokki á 18,05 mín.

Bikarkeppni Frjálsíþróttasambands Íslands var haldin á Kópavogsvelli í ágúst. Jóhanna Ingadóttir (ÍR) vann bestu einstaklingsafrek mótsins. Hún stökk 6,70 m í í langstökki og 13,10 m í þrístökki. Helga Margrét Porsteinsdóttir (Ármanni) fékk 7 verðlaunapeninga og sigraði í 100 m hlaupi, 100 m grindahlaupi og hástökki. Einar Lárusson (ÍR) vann gull í 110 m grind og stangerstökki.

Reykjavíkurmarathon var haldið í 27. sinn laugardaginn 22. ágúst í allgóðu veðri. Bretinn David Kirkland sigraði í Marafonhlaupinu á tímanum 2:28,48 en Valur Þórsson hljóp Marafonhlaupið á skemmtum tíma Íslendinga 2:43,39. Af konum fékk Veronica Sigríður Bjarnadóttir bestan tíma Íslendinga, 3:08,13.

Ásdís Hjálmsdóttir (Ármanni) setti Íslandsmet í spjótkasti á Kanaríeyjum 16. mars. Hún kastaði 60,42 m. Hún bætti þetta met tveimur mánuðum seinna í 61,37. – Helga Margrét Þorsteinsdóttir setti Íslandsmet í sjöþraut 15. júní á Norðurlandameistaramóti unglings í Kópavogi. Helga Margrét fékk 5.721 stig. Víku seinna bætti hún þetta met á móti í Tékklandi í 5.878 stig.

Glíma. Íslandsglíman var háð á Akureyri 19. apríl, Pétur Eyþórsson (KR) sigraði, hlaut Grettisbeltið og varð glímu-kóngur Íslands í fjórða sinn. Svana Hrönn Jóhannsdóttir (GFD) sigraði í svokallaðri Freyjuglímu, sem háð var í níunda sinn, og hlaut Freyjumenið. Svana Hrönn sigraði fjórða árið í röð.

Golf. Íslandsmótið í höggleik var haldið á Grafarholtsvelli í lok júlí. Ólafur B. Loftsson (Nesklúbbnum) varð Íslandsmeistari í karlaflokki og Valdís Póra Jónsdóttir (Golfklúbbnum Leyni á Akranesi) í kvennaflokki. – Í september urðu þau Kristján Þór Einarsson (GKj) og Signý Arnórsdóttir (Keili) Íslandsmeistarar í holukeppni á Kiðjabergsvelli.

Handknattleikur. Haukar urðu deildarmeistarar í karlaflokki með 33 stig. Valur varð í öðru sæti með 30 stig en á eftir þeim

Stjörnustúlkur fagna sigri í handbolta.

komu Fram og HK. Haukar urðu Íslandsmeistarar í karlauflokki annað árið í röð eftir sigur á Val í úrslitakeppni.

Haukar urðu deildarmeistarar í úrvalsdeild kvenna og hlutu 38 stig, Stjarnan varð í öðru sæti með 36 stig og Valur í þriðja með 31 stig. Fram var síðasta liðið sem komst í úrslitakeppnina með 21 stig. Stjarnan varð svo Íslandsmeistari þriðja árið í röð með sigri á Fram í úrslitakeppnni. – Í bikarkeppni karla sigraði Valur Gróttu í úrslitaleik með 31 marki gegn 24. Þetta er í sjöunda sinn sem Valur vinnur þessa keppni. – Í bikarkeppni kvenna sigraði Stjarnan FH með 27 mörkum gegn 22 í úrslitaleiknum. Stjarnan varð bikarmeistari í sjötta sinn.

Íshokkí. Skautafélag Reykjavíkur varð Íslandsmeistari í karlauflokki í íshokkí. Félagið sigraði Skautafélag Akureyrar í úrslitakeppni 7-3.

Ólafur Stefánsson íþróttamaður ársins 2009.

Íþróttamaður ársins. Ólafur Stefánsson handknattleiksmaður var kjörinn íþróttamaður ársins 2009. Hann hlaut 480 stig, sem er fullt hús stiga. Í öðru sæti varð Snorri Steinn Guðjónsson handknattleikmaður og Margrét Lára Viðarsdóttir knattspyrnukona í þriðja sæti.

Íþróttir fatlaðra. Evrópumeistaramót fatlaðra í sundi fór fram í Laugardalslaug seint í október. Bestum árangri Íslendinga náði Eyþór Prastarson, en hann varð annar í úrslitum í 400 metra skriðsundi í flokki blindra. – Íslandsmót í sundi fatlaðra fór

fram í lok nóvember. Sett voru 18 Íslandsmet. Af þeim voru 14 hjá hreyfihömluðum og 4 í flokki blindra.

Júdó. Íslandsmót var haldið í Reykjavík 27. apríl. Þorvaldur Blöndal (Ármanni) sigraði í +100 kg flokki. Anna Soffía Víkingasdóttir (Ármanni) sigraði í opnum flokki kvenna og einnig í -70 kg flokki.

Karate. Íslandsmót í kata fór fram í lok mars. Karatefélagið Pórshamar sópaði til sín öllum gullverðlaununum. – Í nóvember var haldið Íslandsmót í kumite. Diego Björn Valencia (Víkingi) varð Íslandsmeistari í opnum flokki karla og Hekla Helgadóttir (Pórshamri) í opnum flokki kvenna.

Knattspyrna. FH varð Íslandsmeistari í knattspyrnu utan-húss í karlaflokki. Þetta er fimmti meistararatíll félagsins á sex árum. FH-ingar hlutu 51 stig og markatöluna 57-21, KR varð í öðru sæti með 48 stig og Fylkir í þriðja sæti með 43 stig. Þetta var annað árið þar sem 12 lið voru í úrvalsdeildinni. Próttur Reykjavík og Fjölnir félru úr deildinni. Selfoss sigraði í 1. deild með 47 stig, en Haukar í Hafnarfirði urðu í öðru sæti með 44 stig. Pessi tvö félög fluttust upp um deild. Afturelding og Víkingur Ólafsvík félru í 2. deild. – Í úrvalsdeild kvenna sigraði Valur fjórða árið í röð. Liðið hlaut 44 stig og markatöluna 84-17. Breiðablik varð í öðru sæti með 39 stig. ÍR og Keflavík félru í 1. deild. Haukar og FH sigruðu í 1. deild og flytjast í úrvalsdeild.

Björgólfur Takefusa (KR) varð markahæstur í úrvalsdeild karla með 16 mörk, Atli Viðar Björnsson (FH) varð í öðru sæti með 14 mörk og Alfreð Finnbogason (Breiðabliki) í þriðja sæti með 13 mörk. – Í úrvalsdeild kvenna urðu Kristín Ýr Bjarnadóttir (Val) og Rakel Hönnudóttir (Pór/KA) markahæstar með 23 mörk hvor. – Atli Guðnason (FH) og Katrín Jónsdóttir (Val) voru valin leikmenn ársins, en Alfreð Finnbogason (Breiðabliki) og Fanndís Friðriksdóttir (Breiðabliki) efnileg-ustu knattspyrnumennirnir.

Breiðablik sigraði í bikarkeppni karla í fyrsta skipti, vann Fram í vítaspýrnukeppni eftir að úrlitaleikurinn hafði endað 2-2 eftir venjulegan leiktíma og framlengingu þar sem Alfreð Finnbogason skoraði bæði mörk Breiðabliks en Ingvar Pór Ólafsson og Samuel Tillen mörk Fram. – Valur sigraði í bikar-

Breiðabliksmenn fagna sigri á Fram í bikarkeppni KSÍ.

keppni kvenna, vann Breiðablik í framlengdum leik 5-1. Mörk Vals skoruði Laufey Ólafsdóttir (2), Kristín Ýr Bjarnadóttir (2) og Dóra María Lárusdóttir. Mark Breiðabliks skoraði Erna B. Sigurðardóttir.

Aðalverkefni íslenska karlalandsliðsins á árinu 2009 var eins og árið 2008 undankeppni heimsmeistaramótsins í Suður-Afríku 2010. Fyrsti leikur í þessari keppni á árinu var gegn Skotum í Glasgow 1. apríl. Skotar unnu 2-1, og það var Indriði Sigurðsson sem skoraði mark Íslands. – Næsti leikur var gegn Hollendingum á Laugardalsvelli 6. júní. Íslenska liðið var algerlega yfirspilað í fyrri hálffleik af firnasterku hollensku liði en fékk þó aðeins á sig tvö mörk. Í seinni hálffleik tókst Kristjáni Erni Sigurðssyni að skora og endaði leikurinn því 2-1 Hollendingum í vil. – 10. júní var leikið í Skopje í Makedóníu og unnu heimamenn 2-0. – 5. september náðu Íslendingar loks stigi á árinu þegar þeir gerðu jafntefli við Norðmenn á Laugardalsvelli 1-1. Eiður Smári Guðjohnsen skoraði markið. Þetta var síðasti leikur Íslendinga í þessari undankeppni. Þeir lento í neðsta sæti í sínum riðli með 5 stig. Hollendingar urðu efstir með 24 stig en þeir unnu alla leiki sína.

Íslenska kvennalandslíðið hafði á árinu 2008 unnið sér rétt til þátttöku í úrslitakeppni Evrópumótsins, en sú kepnni fór fram í Finnlandi. Var þetta í fyrsta sinn sem íslenskt lið tók þátt í úrslitakeppni á stórmóti í knattspyrnu. Fyrsti leikur Íslendinga var gegn Frökkum í Tampere 24. ágúst. Frakkar unnu leikinn 3-1 þó að Íslendingar yrðu fyrri til þess að skora. Pað gerði Hólmfríður Magnúsdóttir strax á 6. mínuðu. Tvö af mörkum Frakka komu í vítaspyrnum. Annar leikur Íslands var við Noreg í Lahti 27. ágúst. Norðmenn unnu 1-0. Síðasti leikurinn var gegn Þjóðverjum í Tampere 30. ágúst og tapaðist hann 0-1. Íslendingar töpuðu þannig öllum leikjum sínum í riðlinum og komust ekki lengra. Þjóðverjar urðu Evrópumeistarar.

Skömmu eftir að Evrópumótinu lauk hófst undankeppni fyrir næsta heimsmeistaramót. Fyrsti leikur Íslendinga í þessari kepnni var gegn Eistlendingum á Laugardalsvelli 17. september og vannst hann með yfirburðum 12-0. Næst var leikið gegn Frökkum í Lyon 24. október og unnu Frakkar 2-0. Síðasti leikur ársins var gegn Norður-Írum í Belfast 28. október og vannst hann með marki Katrínar Ómarsdóttur.

Íslandsmeistarar FH léku í 1. umferð forkeppni meistara-deildar Evrópu við Aktobe, meistaralið Kasakstans, og töpuðu báðum leikjunum, 2-0 á útvelli og 0-4 á heimavelli. – Framrarar kepptu við The New Saints í Wales í 1. umferð í UEFA-bikarkeppninni og unnu þá 2-1 heima og 1-2 úti. Í 2. umferð lento svo Framrarar á móti tékkneska liðinu Sigma Olomouc. Peir náðu jafntefli úti 1-1, en töpuðu síðan heima 0-2. – KR-ingar kepptu fyrst við grískra liðið Larissa einnig í UEFA bikarnum og náðu að slá það út með sigri á heimavelli 2-0 og jafntefli í Grikklandi 1-1. Síðan var tekist á við svissneska liðið Basel. KR-ingar komust í 2-0 á heimavelli en Svisslendingar jöfnuðu og unnu síðan 2-1 í Sviss. – Í meistaradeild kvenna keppti Valur við ítalska liðið Torres frá Sardiniu. Ítalirnir unnu báða leikina, 4-1 í Sassari og 2-1 á Hlíðarenda.

Hátt í 100 íslenskir knattspyrnumenn léku erlendis á árinu og náðu fáeinir því að leika í efstu deildum. Knattspyrnukonum fjölgaði í atvinnumenndsku á árinu. Eiður Smári Guðjohnsen lék sitt þriðja tímabil með Barcelona, en félagið varð spænskur

Hart var tekist á í körfunni milli Stjörnunnar og KR.

meistari, bikarmeistari á Spáni og Evrópumeistari. Í ágúst fluttist Eiður til Monaco. Hermann Hreiðarsson (Portsmouth) náði því að hafa leikið 300 leiki í ensku úrvalsdeildinni. Í þeirri deild léku einnig Grétar Rafn Steinsson (Bolton) og Jóhannes Karl Þórðarson (Burnley). Af konunum náði Póra Helgadóttir bestum árangri, en hún varð markvörður norska liðsins Kolbotn. Póra var kjörin besti leikmaður í norsku deildinni.

Körfuknattleikur. KR-ingar urðu deildarmeistarar í karlaflokki og þeir urðu síðan Íslandsmeistarar eftir sigur á Grindavík í úrslitakeppni úrvalsdeildarinnar, 3-2. – Í kvennaflokkur urðu Haukar deildarmeistarar og þeir urðu síðan Íslandsmeistarar með því að vinna KR í úrslitakeppni, 3-2. – Stjarnan varð bikarmeistari í karlaflokki og vann KR í úrslitaleik 78-76. Í kvennaflokkunnu KR-ingar bikarinn með sigri á Keflavík 76-60.

Landsmót Ungmennafélags Íslands. Mótið var haldið á Akureyri dagana 9.-12. júlí og þótti takast mjög vel. Keppt var í fjölda íþróttagreina svo sem frjálsum íþróttum, boltagreinum og starfsíþróttum.

Skák. Skákþing Íslands var haldið í Bolungarvík í september. Henrik Nielsen sigraði í landsliðsflokki og varð Íslandsmeistari.

Reykjavíkurskákmótið var haldið snemma í mars. Hannes Hlífar Stefánsson og Kínverjarnir Wang Hao og Wang Yau urðu efstir og jafnir með sjö vinninga.

Ólympíumót var haldið í Dresden í nóvember. Íslenska karla-sveitin varð í 64. sæti og kvennasveitin í 60. sæti. Petta er lakasti árangur Íslendinga á Ólympíumóti um langa hríð.

Skíðaíþróttir. Skíðamót Íslands var haldið á Akureyri um miðjan apríl. Sævar Birgisson frá Ísafirði sigraði í 10 km göngu karla, en Elsa Guðrún Jónsdóttir frá Ólafsfirði í 5 km göngu kvenna. Björgvin Björgvinsson frá Dalvík sigraði í svigi og stórvigi karla sem og í Alpatvíkeppni, en systurnar Íris og María Guðmundsdætur frá Akureyri unnu sigra í Alpagreinum kvenna. María sigraði í svigi en Íris í stórvigi. Ísfirðingar sigruðu í boðgöngu kvenna, en Akureyringar í boðgöngu karla.

Skvass (veggtennis). Íslandsmót var haldið í lok apríl. Kim Magnús Nielsen varð Íslandsmeistari í karlauflokkí í 14. sinn. Ekki var keppt í kvennaflokkí þetta ár vegna þátttökuleysis. Íslandsmeistari fyrra árs, Rósa Jónsdóttir, keppti í karlauflokknum og varð í 12. sæti.

Skylmingar. Íslandsmót í skylmingum með höggsverðum fór fram í skylmingamiðstöðinni í Laugardal 22. nóvember. Ragnar Ingi Sigurðsson (FH) sigraði í opnum flokki karla og Þorbjörg Ágústsdóttir (SFR) í opnum flokki kvenna. FH sigraði í liðakeppni.

Smáþjóðaleikarnir á Kýpur. Íslendingar voru að venju sigursælir í sundi og frjálsum íþróttum. Mörg Íslandsmet voru sett í sundinu. Alls unnu Íslendingar 81 verðlaun og þar af 32 gull-verðlaun.

Sund. Sundmeistaramót Íslands innanhúss í 50 m laug var haldið í Laugardalslaug 20.-22. mars. Sex ný Íslandsmet voru sett á mótinu og af þeim setti kvennaveit Ægis þrjú.

Íslandsmót í 25 m laug var haldið í Laugardalslaug 19.-22. nóvember. Sett voru 15 Íslandsmet og bar þar hæst met

Jakob Jóhann Sveinsson sundkappi setti mörg met á árinu.

Jakobs Jóhanns Sveinssonar í 50 m, 100 m (58,91 sek) og 200 m (1.08,15 sek) bringusundi. Einkum var tími Jakobs góður í lengri sundunum og var ekki fjarri Norðurlandametum. Erla Dögg Haraldsdóttir setti einnig þrjú met, í 100 m fjórsundi (1.01,77 sek), 200 m fjórsundi (2.15,32 sek) og 50 m bringusundi (31,26 sek). Þá bætti Ragnheiður Ragnarsdóttir eigið met í 100 m skriðsundi (54,76 sek).

Á heimsmeistaramóti í Róm í lok júlí setti Jakob Jóhann Sveinsson Íslandsmet í 200 m bringusundi, 2.12,38 og varð í 25. sæti af 79 keppendum. Auk Jakobs kepptu Hrafnhildur Lúthersdóttir og Ragnheiður Ragnarsdóttir á mótinu.

Fyrsta Íslandsmót í sjósundi var haldið í Nauthólsvík 15. júlí. Keppt var í tveimur vegalengdum, 1 km og 4 km.

Tennis. Íslandsmót í tennis innanhúss var haldið í tennishöllinni í Kópavogi 8. apríl. Arnar Sigurðsson varð Íslandsmeistari í karlauflokki og Sandra Dís Kristjánsdóttir í kvennauflokki.

Íslandsmót utanhúss var haldið í júní í Kópavogi. Arnar Sigurðsson varð Íslandsmeistari í karlauflokki þrettánnda árið í röð. Í kvennauflokki sigraði Íris Staub.

Guðríðarkirkja í Grafarholti.

KIRKJAN

Prestastefnan var haldin í Kópavogi um vorið. Biskup ræddi hver staða kirkjunnar væri í kreppunni. Hann taldi kirkjuna ekki hafa neinn ódýran og einfaldan vegvísi út úr henni og sagði síðan: „Í allan vetur hafa prestar og djáknar Þjóðkirkjunnar verið vakandi fyrir andlegum þörfum fólks í þrengingunum. Jafnframt hafa söfnuðir landsins brugðist við með þeim stuðningi og sálgæslu, sem er á þeirra færi“. Biskup gat þess, að lagt hefði verið kapp á að nýta þá fjölniðla og upplýsingaveitur sem virkastar eru í samtiðinni svo sem „Facebook“.

Kirkjuþing, hið 40. í röðinni, var haldið í Reykjavík um haustið. Mikil umræða var á þinginu um sameiningu prestakalla og var samþykkt sameining átta prestakalla á síðasta degi þingsins. Meðal þess var sameining Hraungerðis- og Selfossprestakalls, en um hana stóðu miklar deilur og munaði aðeins einu atkvæði.

Pessir guðfræðingar tóku vígslu á árinu: Cand. theolog. Erla Guðmundsdóttir til prestsþjónustu í Keflavíkurprestakalli í Kjalarnesprófastsdæmi (5. júlí).

Cand. theol. Porgeir Arason til afleysingaþjónustu í Hofs-prestakalli, Múlaprófastsdæmi (17. ágúst).

MANNALÁT

Nokkur úr hópi látinna (getið er starfs, sem hinn látni er einkum þekktur fyrir).

4. jan.: Ólafur M. Ólafsson útgerðarm. á Seyðisfirði
f. 30. apríl 1925.
5. jan.: Guðjón Ægir Sigurjónsson hrl.
f. 4. janúar 1971.
9. jan.: Margrét Oddsdóttir yfirlæknir
f. 3. október 1955.
16. jan.: Magnús Eyjólfsson stöðvarstjóri Pósts og síma
í Hafnarfirði
f. 14. október 1915.
18. jan.: Markús Guðmundsson togaraskipstjóri
f. 6. júní 1923.
20. jan.: Helgi Hálfdanarson lyfsali og þýðandi
f. 14. ágúst 1911.
26. jan.: Sigurður Samúelsson yfirlæknir
f. 30. október 1911.
31. jan.: Haraldur Björnsson frá Ánanaustum
f. 2. október 1924.
3. febr.: Haukur Gunnarsson verslstj. í Rammagerðinni.
f. 18. júlí 1921.
5. febr.: Gunnlaugur Karlsson útgerðarm. í Keflavík
f. 17. febrúar 1923.
8. febr.: Sigurður Helgason forstjóri Flugleiða
f. 20. júlí 1921.
15. febr.: Sigbjörn Gunnarsson sveitarstj. og alþm.
f. 2. maí 1951.
25. febr.: Arnór Karlsson bóndi og fræðimaður
f. 9. júlí 1935.
25. febr.: Sigurður Ólafsson knattspyrnum. í Val
f. 7. desember 1916.
26. febr.: Gunnar K. Björnsson efnaverkfræðingur
f. 20. janúar 1924.

3. mars: Guðmundur Helgi Pórðarson heimilislæknir
f. 26. mars 1926.
6. mars: Hákon Aðalsteinsson skáld og skógarbóndi
f. 13. júlí 1935.
13. mars: Gísli G. Ísleifsson hrl.
f. 18. maí 1926.
15. mars: Indriði Gíslason frá Skógargerði prófessor
f. 27. júlí 1926.
22. mars: Ásbjörn Björnsson forstj. Kirkjugarða Rvk.
f. 22. júlí 1924.
23. mars: Jóhanna Sigríður Eyjólfssdóttir skrifstofustj.
f. 21. ágúst 1952.
24. mars: Séra Bragi Benediktsson sóknarprestur
f. 11. ágúst 1936.
25. mars: Benedikt S. Benedikz bókavörður
f. 4. apríl 1932.
28. mars: Guðmundur *Snorri* Jónsson forseti ASÍ
f. 23. október 1913.
30. mars: Eggert Ísaksson bæjarfulltrúi í Hafnarfirði
f. 4. júlí 1921.
31. mars: Skúli Magnússon flugstjóri
f. 18. janúar 1926.
1. apríl: Jón Kristinsson bóndi og listamaður í Lambey
f. 16. nóvember 1925.
3. apríl: Ingólfur Guðbrandsson forstjóri Útsýnar og
söngstjóri Pólýfónkórsins
f. 6. mars 1923.
4. apríl: Ólafur Jens Pétursson tækniskólakennari
f. 28. desember 1933.
4. apríl: Stefán Halldórsson bóndi á Hlöðum
f. 20. maí 1927.
7. apríl: Hjálmar R. Bárðarson siglingamálastjóri og
ljósmyndari
f. 8. júní 1918.
8. apríl: Haraldur Bessason háskólarektor á Akureyri
f. 14. apríl 1921.
8. apríl: Sævar Frímannsson formaður Einingar
f. 2. febrúar 1942.

22. apríl: Jón M. Guðmundsson bóndi á Reykjum
f. 19. september 1920.
23. apríl: Margrét Thoroddssen viðskiptafræðingur
f. 19. júní 1917.
25. apríl: Hannes Þorsteinsson aðalféhirðir Landsbankans
f. 7. desember 1918.
25. apríl: Vigdís Magnúsdóttir hjúkrunarforstjóri
f. 19. febrúar 1931.
1. maí: Halldór S. Rafnar borgarfógeti og formaður
Blindrafélagsins
f. 20. janúar 1923.
5. maí: Magnús Finnbogason bóndi á Lágafelli
f. 13. mars 1933.
7. maí: Helgi H. Árnason verkfræðingur
f. 30. ágúst 1921.
8. maí: Pórhallur Guttormsson íslenskufræðingur
f. 17. febrúar 1925.
16. maí: Snorri Páll Snorrason læknir
f. 6. október 1922.
19. maí: Kjartan Helgason ferðaskrifstofueigandi
f. 10. júní 1922.
28. maí: Jón E. Þorláksson tryggingastærðfræðingur
f. 27. október 1926.
3. júní: Pórarinn Árnason lögfræðingur
f. 3. febrúar 1932.
6. júní: Magnús Sigurðsson bóndi á Gilsbakka
f. 27. september 1924.
7. júní: Franch Michelsen úrsmíðameistari
f. 31. desember 1913.
7. júní: Stefán Stefánsson bæjarverkfræðingur á Ak.
f. 29. febrúar 1932.
16. júní: Björn Björnsson póstmeistari í Reykjavík
f. 7. ágúst 1928.
24. júní: Jón Ísberg sýslumaður
f. 24. apríl 1924.
25. júní: Sverrir Leósson útgerðarmaður
f. 15. júlí 1939.

28. júní: Baldur Jónsson málfræðingur
f. 20. janúar 1930.
29. júní: Sigríður Thorlacius form. Kvenfélagasambandsins
f. 13. nóvember 1913.
29. júní: Stefán Á. Jónsson bóndi á Kagaðarhlí
f. 4. nóvember 1930.
2. júlí: Guðmundur Karl Jónsson forstj. Fríhafnarinnar
f. 20. nóvember 1940.
2. júlí: Hafþór Hafsteinsson forstj. Atlanta
f. 3. janúar 1966.
15. júlí: Jón H. Björnsson landslagsarkitekt í Alaska
f. 19. desember 1922.
17. júlí: Ingibjörg Sigurðardóttir skáldkona
f. 17. ágúst 1925.
17. júlí: Torfi Jónsson bóndi á Torfalæk
f. 28. júlí 1915.
19. júlí: Svavar Ottesen bókaútgefandi í Skjaldborg
f. 21. september 1932.
20. júlí: Sigurveig Hjaltested söngkona
f. 13. júní 1936.
23. júlí: Séra Halldór S. Gröndal sóknarprestur.
f. 15. október 1927.
4. ágúst: Hörður Barðdal, frumkvöðull í íþróttastarfí fatlaðra
f. 22. maí 1946.
7. ágúst: Grétar Már Sigurðsson ráðuneytisstjóri
f. 15. apríl 1959.
14. ágúst: Sigríður Ármann ballettkennari
f. 26. maí 1928.
16. ágúst: Haukur Jónasson læknir
f. 30. maí 1929.
16. ágúst: Jón Kristinsson rakarameistari á Akureyri
f. 2. júlí 1916.
16. ágúst: Sigurgeir Jónson hagfræðingur
f. 23. janúar 1934.
22. ágúst: Sigurður K. Oddsson þjóðgarðsvörður
f. 22. janúar 1940.
23. ágúst: Einar Strand kaupmaður
f. 24. apríl 1935.

26. ágúst: Ingvi S. Ingvarsson sendiherra
f. 12. desember 1924.
29. ágúst: Hreiðar Karlsson kaupfélagsstj. KP
f. 16. desember 1944.
31. ágúst: Jónína Helga Gísladóttir píanókennari
f. 3. júlí 1941.
1. sept.: Leifur Eiríksson kennari frá Raufarhöfn
f. 3. júní 1907.
5. sept.: Pórgrímur Jónsson tannlæknir
f. 2. janúar 1926.
6. sept.: Helgi Hóseasson smiður og mótmælandi
f. 21. nóvember 1919.
10. sept.: Inga Birna Jónsdóttir aðjunkt í Danmörku
f. 17. september 1934.
15. sept.: Eymundur Magnússon prentmyndasmiður
f. 21. maí 1913.
16. sept.: Eggert Brekkan yfirlæknir í Neskaupstað
f. 26. september 1936.
21. sept.: Gunnlaugur Jónsson hárgreiðslumeistari
f. 29. október 1931.
4. okt.: Guðjón Magnússon læknir og framkvæmdastjóri
Evrópuðeildar WHO
f. 4. ágúst 1944.
5. okt.: Gunnar Hvammdal Sigurðsson veðurfræðingur
f. 12. febrúar 1926.
6. okt.: Hjalti Gestsson frá Hæli ráðunautur
f. 10. júní 1916.
11. okt.: Árni Grétar Finnsson hrl. og bæjarfulltrúi í
Hafnarfirði
f. 3. ágúst 1934.
11. okt.: Gunnar H. Ólafsson skippherra
f. 16. apríl 1928.
12. okt.: Sigurður Haukur Sigurðsson kennari
f. 24. júní 1926.
14. okt.: Björgvin S. Sighvatsson skólastjóri á Ísafirði
f. 25. apríl 1917.
20. okt: Sveinn Torfi Sveinsson verkfræðingur
f. 2. janúar 1925.

21. okt.: Helga Ingólfssdóttir semballeikari
f. 25. janúar 1942.
24. okt.: Flosi Ólafsson leikari
f. 27. okt. 1929.
28. okt.: Gunnar Flóvenz framkvæmdastjóri
Síldarútvægsnefndar
f. 13. nóvember 1924.
5. nóv.: Bergur Guðnason lögfræðingur
f. 29. september 1941.
5. nóv.: Stefán Aðalsteinsson búfjárfraeðingur
f. 30. desember 1928.
6. nóv.: Rósa B. Blöndals skáld og kennari
f. 20. júlí 1913.
8. nóv.: Guðmundur J. Benediktsson prentsmiðjustjóri
f. 15. október 1926.
11. nóv.: Porbjörg G. Pálsdóttir myndhöggvari
f. 10. febrúar 1919.
13. nóv.: Benedikt Davíðsson forseti ASÍ
f. 1. maí 1936.
14. nóv.: Böðvar Jónsson bóndi á Gautlöndum
f. 1. júlí 1925.
15. nóv.: Haraldur Ásgeirsson verkfræðingur
f. 4. maí 1918.
18. nóv.: Séra Ásgeir Ingibergsson prestur í Edmonton
f. 17. janúar 1928.
20. nóv.: Guðmundur Pétursson hrl.
f. 25. júlí 1917.
3. des.: Valbjörn Þorláksson frjálsíþróttamaður
f. 9. júní 1934.
5. des.: Pétur H. Ólafsson sjómaður
f. 10. febrúar 1920.
13. des.: Egill Egilsson eðlisfræðingur og rithöfundur
f. 25. október 1942.
14. des.: Friðjón Þórðarson alþm. og ráðherra
f. 5. febrúar 1923.
20. des.: Árni Brynjólfsson rafvirkjameistari
f. 1. apríl 1924.

22. des.: Anna S. Snorradóttir dagskrárgerðarmaður
f. 16. október 1920.
25. des.: Hrafnkell Kristjánsson íþróttafréttamaður
f. 18. janúar 1975.
27. des.: Þorvaldur Steingrímsson fiðluleikari
f. 7. febrúar 1908.
31. des.: Séra Páll Pálsson sóknarprestur
f. 26. maí 1927.

NÁTTÚRA ÍSLANDS

Jarðskjálftar

Jarðskjálfti varð í vestanverðum Vatnajökli 1. mars kl. 00:20. Skjálftinn var 4,3 stig á Richter og er þetta stærsti skjálfti á þessu svæði síðan 1984. – 30. maí kl. 21:55 varð jarðskjálfti á Reykjanesi. Hann var upp á 4,7 á Richter og átti upptök sín 8 km norðaustur frá Grindavík. Skjálftinn fannst víða um Suðvesturland. – 19. júní um kl. 18.00 varð jarðskjálfti við Fagradalsfjall skammt frá Grindavík. Hann var 4,2 á Richter og litlu seinna varð annar skjálfti upp á 4,1. – Mikil jarðskjálftavirkni var undir Eyjafjallajökli í júní og júlí, sennilega vegna kvikuinnskots á 10 km dýpi.

Hlaup, flóð og skriður

Um miðjan júlí urðu þau tíðindi að Skeiðará hljóp að mestu úr sínum gamla farvegi og tók að falla til vesturs meðfram jöklulrönd Skeiðarárjökuls og allt í Gígjukvísl. Gamli farvegurinn undir lengstu brú landsins varð næstum þurr.

Dýrarfkið

Taumönd sást á Bakkatjörn á Seltjarnarnesi í maí. Hún er mjög sjaldgæf á norðurslóðum. – Þá voru svartir svanir á ferðinni í Álfafirði. – Gransöngvarar urpu í Einaraslundi í Hornafirði og er þetta í fyrsta sinn sem vitað er um að þessi tegund hafi orpið á Íslandi. – 6. ágúst sást til víxlnefs, en það er fugl af ætt finka sem aldrei hefur áður sést á Íslandi. Fuglinn var í hópi um 20 krossnefja í skógræktinni í Stöðvarfirði. – 36 arnarungar

Skeiðará tók á árinu að renna til vesturs meðfram jökulrönd Skeiðarárjökuls. Mikið vatn úr Skeiðarárjökli rann því undir brúna yfir Gígju til sjávar.

komust á legg á árinu og hafa ekki verið svo margir í manna minnum.

Veiða mátti 1.333 hreindýr á árinu og náðist sá kvóti nær alveg þó að miklar þokur á veiðisvæðunum tefðu fyrir. – Í nóvember var upplýst að refastofninn hefði tífaldast á 30 árum og væri um 10.000 dýr. Ríkið hyggst hætta að styrkja refaveiðar.

Hvalreki

Steypireyður hljóp á land í Hveravík við Steinþímsfjörð 3. ágúst. Hvalurinn var særður en samt tókst að koma honum út á fjörð.

Annað

Veidrar á langreyði hófust í júní og 19. þess mánaðar kom Hvalur 9 með tvö dýr til stöðvarinnar í Hvalfirði. Það var Einar K. Guðfinnsson sjávarútvegsráðherra sem leyfði á síðustu valdadögum sínum sem ráðherra, 27. janúar, að veiða mætti 150 langreyðar og 100 hrefnur í atvinnuskyni. Ákvörðunin var

Langreyður skorin í Hvalstöðinni í Hvalfirði.

umdeild og lögðust náttúruverndarsinnar og hvalaskoðunarfolk mjög á móti henni. Alls veiddust 125 langreyðar.

Vð rannsóknir á framhlaupi Breiðamerkurjökuls kom í ljós að Jökulsárlónið er dýpst vatn landsins, 284 m. Áður var talið að Öskjuvatn væri dýpst, 217 m.

PRÓF

Lokapróf við Háskóla Íslands

Alls brautskráðist 1.901 kandídat frá H.I. á árinu 2009 (2.395 árið áður).

Eftir sviðum og deildum skiptust kandídatar þannig:

1. *Félagsvísindasvið* 635, sem skiptist þannig á deildir: Félags- og mannvísindadeild 201, félagsráðgjafadeild 33, hagfræðideild 29, lagadeild 117, stjórnmálafræðideild 98, viðskiptafræðideild 157. Fjölmennstu námsbrautirnar voru til B.A.-prófs í lögfræði 41 og B.S.-prófs í viðskiptafræði 41.

2. *Heilbrigðisvísindasvið* 343, sem skiptist þannig á deildir: Hjúkrunarfðeild 127, lyfjafræðideild 38, læknadeild 86, matvæla- og næringarfræðideild 3, sálfræðideild 83, tannlækna-

Undirritaður nýr samstarfssamningur milli Háskóla Íslands og Landsbókasafns F.v: Ingibjörg S. Sverrisdóttir landsbóka-vörður og Kristín Ingólfssdóttir rektor HÍ.

deild 6. Fjölmennstu námsbrautirnar voru til B.S.-prófs í sálfræði 46, B.S.-prófs í hjúkrunarfræði 60 og til embættisprófs í læknisfræði 33.

3. *Hugvísindasvið* 207, sem skiptist þannig á deildir: Deild erlendra tungumála, bókmennta og málvínsinda 58, guðfræði- og trúarbragðafræðideild 19, íslensku- og menningarardeild 72, sagnfræði- og heimspekideild 58. Fjölmennasta námsbrautin var til B.A.-prófs í ensku 17.

4. *Menntavísindasvið* 432, sem skiptist þannig á deildir: Íþrótt-, tómstunda- og þroskajálfadeild 116, kennaradeild 264, uppeldis- og menntunarfræðideild 52. Fjölmennstu námsbrautirnar voru til B.Ed.-prófs í grunnskólakennarafræði 138 og til B.Ed.-prófs í leikskólakennrarfræði 58, B.A.-prófs í þroskajálfafrafræði 43 og B.S.-prófs í íþrótttafræði 23.

5. *Verkfræði- og náttúruvísindasvið* 238 sem skiptist þannig á deildir: Iðnaðarverkfræði-, vélaverkfræði- og tölvunarfræðideild 97, jarðvísindadeild 11, líf- og umhverfisvísindadeild 65, rafmagns- og töluverkfræðideild 14, raunvísindadeild 35,

umhverfis- og byggingaverkfræðideild 16. Fjölmennstu námsbrautirnar voru til B.S.-prófs í ferðamálafræði 21, til B.S.-prófs í líffræði 17, B.S.-prófs í rafmagns- og tölvuverkfræði 12.

Lokapróf við Háskólan á Akureyri

Háskólinn á Akureyri brautskráði 289 nemendur árið 2009 (328 árið áður).

Heilbrigðisvísindasvið (64): Dipl.Sc. í heilbrigðisvísindum 4, M.S.-próf í heilbrigðisvísindum 3, B.S.-próf í hjúkrunarfræði 38, B.S.-próf í iðjuþjálfunarfræði 19.

Viðskipta- og raunvísindadeild (69): B.S.-próf í líftækni 4, B.S.-próf í sjávarútvegsfræði 3, B.S.-próf í umhverfis- og orkufræði 1, M.S.-próf í auðlindafræði 6, B.S.-próf í tölvunarfræði 7, B.S.-próf í viðskiptafræði 42, M.S.-próf í viðskiptafræði 13.

Hug- og félagsvísindasvið (156): B.A.-próf í nútímafræði 2, B.A.-próf í fjölmíðlafræði 6, B.A.-próf í samfélags- og hagþróunarfræði 2, B.A.-próf í sálfræði 10, B.A.-próf í lögfræði 12, M.L.-próf í lögfræði 6, B.A.-próf í þjóðfélagsfræði 1, B.Ed.-próf í grunnskólakennarafræði 27, B.Ed. í leikskólakennarafræði 17, kennslufræði til kennsluréttinda á bakkalárstigi 29, kennslufræði til kennsluréttinda á meistarastigi 17, Dipl.Ed.-próf í menntunarfræði 13, M.Ed.-próf í menntunarfræði 10, Dipl.Ed.-próf í heimskautarétti 4.

Lokapróf við Háskólan í Reykjavík

Háskólinn í Reykjavík brautskráði 719 nemendur árið 2009 (798 árið áður).

Frumgreinapróf: 50.

Kennslufræði- og lýðheilsudeild (48): B.Sc.-próf í íþróttarfræði 29, diplóma í kennslufræði 5, diplóma í stærðfræði 8, M.Ed.-próf í stærðfræði/raungreinum og kennslufræði 5, meistaránám í lýðheilsu- og kennslufræði 1.

Lagadeild (101): B.A.-próf í lögfræði 55, meistarapróf í lögfræði 46.

Viðskiptadeild (273): MBA-próf 55, MSc.-próf í fjármálum fyrirtækja 10, B.Sc.-próf í viðskiptafræði 133, diplóma í fjármálum og rekstri 9, diplóma í markaðsfræði og alþjóðavið-

Hús Háskólans í Reykjavík var tekið í notkun seint á árinu.

skiptum 2, diplóma í stjórnun og starfsmannamálum 9, M.Sc.-próf í fjárfestingarstjórnun 11, M.Sc.-próf í reikningshaldi og endurskoðun 16, M.Sc.-próf í alþjóðaviðskiptum 28.

Tækni- og verkfræðideild (166): Diplóma í byggingaiðnfræði 11, B.Sc. í byggingatæknifræði 20, B.Sc. í fjármálaverkfræði 25, B.Sc. í iðnaðartæknifræði 2, B.Sc. í lífeindafræði 12, M.Sc. í framkvæmdastjórnun/byggingarverkfræði 1, M.Sc. í mannvirkjahönnun/byggingarverkfræði 1, diplóma í rafíðnfræði 26, B.Sc. í rafmagnstæknifræði 5, B.Sc. í tölvu- og upplýsingatæknifræði 1, B.Sc. í vél- og orkutæknifræði 8, diplóma í vél-iðnfræði 7, diplóma í rekstrariðnfræði 13, diplóma í véliðnfræði 1, B.Sc. í véliðnfræði 7, B.Sc. í hárækniverkfræði 12, B.Sc. í heilbrigðisverkfræði 11, B.Sc. í rekstrarverkfræði 22.

Tölvunarfræði (81): B.Sc. í tölvunarfræði 53, diplóma í kerfisfræði 15, M.Sc. í tölvunarfræði 6, M.Sc. í máltaekni 1, B.Sc. í hugbúnaðarvekfræði 5, B.Sc. Ed. í stærðfræði og kennslufræðum 1.

Lokapróf frá Háskólanum á Bifröst

Háskólinn á Bifröst brautskráði 232 nemendur á árinu 2009.

Frumgreinadeild – staðnám 20.

Frumgreinadeild – fjarnám 38.

Lögfræðideild: B.S.-próf í viðskiptalögfræði 22, M.S.-próf í lögfræði 19.

Nýbyggingar við Háskólann á Bifröst.

Félagsvísindadeild: B.A.-próf í heimspeki, hagfræði og stjórnmálafræði 24, M.S.-próf í félagsvísindum 10.

Viðskiptafræðideild: B.S.-próf í viðskiptafræðum – staðnám 22, B.S.-próf í viðskipafræðum – fjarnám 23, M.S.-próf í viðskiptafræðum 42, diplóma í fjármálum og stjórnun 12.

Lokapróf frá landbúnaðarháskóla Íslands á Hvanneyri

Landbúnaðarháskólinn brautskráði 32 nemendur á háskólastigi á árinu, en auk þess 21 á framhaldsskólastigi.

Auðlindadeild: B.S.-próf í búvísindum 5, M.S.-próf í búvísindum 5.

Umhverfisdeild: B.S.-próf í náttúru og umhverfi 9, B.S.-próf í umhverfisskipulagi 11, B.S.-próf í skógfræði og landgræðslu 1, M.S. próf í skógfræði 1.

Starfsmenntadeild: Búfræði 21.

Lokapróf frá Hólaskóla, háskólanum á Hólum

Hólaskóli, háskólinn á Hólum, brautskáði 72 nemendur (79 árið áður).

B.A.-próf í ferðamálafræði 5, diplóma í ferðamálafræði 13, diplóma í fiskeldisfræði 2, hestafræðingar og leiðbeinendur 24, tamningamenn 16, þjálfarar og reiðkennrarar 12.

Doktorspróf Bandaríkin

Kristín Björnsdóttir í matvælafræði við ríkisháskólann í Norður-Karólínu (23. mars). Ritgerðin nefnist: Detection and Control of Histamine Producing Bacteria in Fish. Fjallað er um þróun aðferðafræði til þess að einangra og telja histamiín-myndandi bakteríur í fiski.

Lotta María Ellingsen í rafmagns- og tölvuverkfræði við John Hopkins háskólann í Baltimore. Ritgerðin nefnist: Hybrid Deformable Image Registration with Application to Brains, Pelvises and Statistical Atlases. Fjallað er um ólínulega myndmátnun, sem notuð er til að finna samsvörun milli veggja mynda, t.d. segulómmynda af heila.

Torfi Sigurðsson í taugavísindum við New York háskóla. Ritgerðin nefnist: Stimulus Processing in Fear Circuits: Transmission, Plasticity and Modulation by SSRIs. Rannsakaðar voru þær taugabrautir heilans, sem liggja að möndlukjarnanum, heilastöð sem stjórnar óttaviðbrögðum líkamans.

Úlf Nielsson í hagfræði við Columbia-háskóla í New York. Fjallað er um kauphallasamruna, samkeppni og samþættingu norrænu kauphallanna.

Ýmir Vigfússon í tölvunarfræði við Cornell-háskóla í New York ríki (21. ágúst). Ritgerðin nefnist: Affinity in Distributed Systems. Fjallað er um hópatengsl í dreifðum tölvukerfum.

Danmörk

Halldóra Ólafsdóttir í hagnýtri stærðfræði frá tækniháskóla Danmerkur í Lyngby (7. apríl 2008). Ritgerðin nefnist: Analysis of Craniofacial Images using Computational Atlases and Deformation Fields. Notuð er sjálfvirk myndgreining til að rannsaka og greina sjúkdóma er tengjast höfuðkúpu og höfði.

England

Eggert Claessen í viðskiptafræði við Brunel háskóla í London (24. maí). Ritgerðin nefnist: View on Organizational Learning and Excellence in Business.

Ísland

Anna Ragna Magnúsardóttir í líf- og læknavísindum við læknadeild Háskóla Íslands (13. mars). Ritgerðin nefnist: Ómega-3 fitusýrur í rauðfrumum þungaðra og óþungaðra kvenna á Íslandi. Tengsl við neyslu, lífshætti og útkomu meðgöngu.

Ársæll Már Arnarson í líf- og læknavísindum við læknadeild Háskóla Íslands. Ritgerðin nefnist: Faraldsfræði flögnumnarheilkennis. Rannsóknin sýndi sterk tengsl milli flögnumnarheilkennis og hækkaðs augnþrýsinga.

Ása Guðrún Kristjánsdóttir í næringarfræði við matvæla- og næringarfræðideild Heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands. Ritgerðin nefnist: Næring skólabarna. Þættir sem ákvarða og stuðla að hollu mataræði.

Bergrún Arna Óladóttir í jarðfræði frá jarðvísindadeild Háskóla Íslands og Université Blaise Pascal í Clermont-Ferrand (25. ágúst). Ritgerðin nefnist: Holocene Eruption History and Magmatic Evolution of the Subglacial Vatnajökull Volcanos. Um er að ræða gossögu og kvikuþróun í Grímsvötnum, Bárðarbungu og Kverkfjöllum.

Eiríkur Bergmann Einarsson í stjórnmálafræði við stjórnmálafræðideild Háskóla Íslands. Ritgerðin nefnist: Hið huglæga sjálfstæði þjóðarinnar. – Áhrif þjóðernishugmynda á Evrópu-stefnu íslenskra stjórnvalda.

Gunnhildur Lily Magnúsdóttir í stjórnmálafræði við stjórnmálafræðideild Háskóla Íslands. Ritgerðin nefnist: Small States Power Resources in EU Negotiations: The Cases of Sweden, Denmark and Finland in the Environmental Policy of the EU. Fjallað er um leiðir og getu smárikja til áhrifa innan Evrópusambandsins.

Gyða Margrét Pétursdóttir í kynjafræði við stjórnmálafræðideild Háskóla Íslands (9. október). Ritgerðin nefnist: Innan áru kynjajafnréttis. Vinnumenning, kynjatensl og fjölskylduábyrgð. Fjallað er um samræmingu fjölskyldulífs og atvinnu.

Helga Gottfreðsdóttir í ljósmóðurfræðum við hjúkrunarfræðideild heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands (21. ágúst). Ritgerðin nefnist: Ákvarðanataka verðandi foreldra um fósturskimum.

Hólmfriður Sveinsdóttir í næringarfræði frá matvæla- og

Frá doktorsvörn Ragnheiðar Kristjánssdóttur. F.v.: Gunnar Karlsson andmælandi, Ragnheiður Kristjánssdóttir, Rósá Magnúsdóttir andmælandi, Eggert Þór Bernharðsson forseti sagnfræði- og heimspekiskorar.

næringerfræðideild Háskóla Íslands (8. maí). Ritgerðin nefnist: Exploring Changes in the Proteome of Early Atlantic Cod (*Gadus Morhua*) Larvae with Age and in Response to Environmental Factors. Fjallað er um breytileika próteintjáningar í þorsklirfum með aldri og sem viðbrögð við umhverfisþáttum.

Jóhanna Einarsdóttir í talmeinafræði við læknadeild Háskóla Íslands (16. janúar). Ritgerðin nefnist: Greining og mæling á stami leikskólabarna. Rannsökuð voru börn á aldrinum þriggja til fimm ára.

Kolbrún Sveinsdóttir í matvælafræði frá matvæla- og næringarfræðideild Háskóla Íslands (25. september). Ritgerðin nefnist: Improved Seafood Sensory Quality for the Consumer. – Sensory Characteristics of Different Cod Products and Consumer Acceptance. Fjallað er um bætt skynræn gæði sjávarfangs fyrir neytandann og þá einkum mismunandi þorskafurða.

Kristín Björnsdóttir í félagsvíśindum (20. nóvember). Ritgerðin nefnist: Resisting the Reflection. Social Participation of Young Adults with Intellectual Disabilities. Fjallað er um samfélagsþátttöku ungs fólks með þroskahömlun.

Ragnheiður Kristjánssdóttir í sagnfræði við sagnfræði- og

heimspekideild Háskóla Íslands (6. febrúar). Ritgerðin nefnist: Nýtt fólk. Pjóðerni og íslensk verkalýðsstjórnál 1901-1944. Fjallað er um áhrif þjóðernissstefnu á stjórnmálastarf innan íslenskrar verkalýðshreyfingar.

Sigurveig Póra Sigurðardóttir í læknisfræði við læknadeild Háskóla Íslands (7. maí). Ritgerðin nefnist: Pneumococcal Conjugate Vaccines in Icelandic Infants. Safety, Immuno-genericity and Protective Capacities. Fjallað er um bakteríuna pneumókokkus, sem er ein af algengustu orsökum lungnabólgu, blóðsýkingar, heilahimnubólgu og fleiri sjúkdóma.

Skúli Skúlason í lyfjafræði við lyfjafræðideild Háskóla Íslands (25. júní). Rannsóknin beindist að því að þróa lyfjaform til lyfjagjafar á slímhúð sjúklinga sem eru illa haldnir af munnangri eða frunsum.

Stefán Ragnar Jónsson í líf- og læknavísindum á heilbrigð-isvísindasviði Háskóla Íslands (9. október). Ritgerðin nefnist: The Antiretroviral APOBEC3 Proteins of Artiodactyls.

Steinþór Sigurðsson í lífefnafræði við raunvísindadeild Háskóla Íslands (23. nóvember). Ritgerðin nefnist: Chemical Composition and Biological Activity of Some Icelandis Herbs. Fjallað er um efnasamsetningu og lífvirkni nokkurra íslenskra lækningajurta.

Pórunn Rafnar Þorsteinsdóttir í líf- og læknavísindum við læknadeild Háskóla Íslands (5. október). Ritgerðin nefnist: Antimicrobial Resistant Bacteria in Production Animals in Iceland. Possible Transmission to Humans. Fjallað er um sýkla-lyfjaónæmi baktería í íslenskum búfínaði og hugsanlegan flutning þess í menn.

Ögmundur Viðar Rúnarsson í lyfjaefnafræði við lyfjafræðideild Háskóla Íslands (30. janúar). Ritgerðin nefnist: Efna-smíðar á katjónískum kítósanafleiðum og rannsókn á bakteríuhamlandi virkni.

Japan

Arnar Þór Jansson í verkfræði við Tokyo Institute of Techology. Ritgerðin nefnist: A Development of a Speech Recognition System for Resource Deficient Languages. Fjallað er um talgreinakerfi fyrir tungumál þar sem gögn eru af skornum skammti.

Noregur

Guðrún Jónsdóttir í uppeldis- og kennslufræðum við háskólan í Björgvin (20. október). Ritgerðin nefnist: Dubito ergo sum? – Ni jenter möter naturfaglig kunnskab. Fjallað er um rannsókn á níu 16-17 ára stúlkum og reynslu þeirra af náttúrufræðikennslu í grunnskóla og á fyrsta ári í framhaldskóla.

Svíþjóð

Brynhildur Bjarnadóttir í skógvistfræði við háskólann í Lundi. Ritgerðin nefnist: Carbon Stocks and Fluxes in a Young Siberian Larch Plantation in Iceland. Rannsókuð var kolefnishringrás ungs lerkiskógar á Fljótdalshéraði.

Þýskaland

Atli Magnús Seelow í arkitektúr við Tækniháskólann í München (17. júní). Í ritgerðinni er fjallað um húsagerðarlist á Íslandi á árunum milli stríða. Athyglan beinist að því hvaða erlendir straumar bárust til Íslands og hvernig þeir löguðu sig að innlendum aðstæðum.

Stúdentspróf

Stúdentafjöldi frá stærstu framhaldsskólunum á árinu 2009 var sem hér segir: Frá Menntaskólanum í Reykjavík 181 (203), Menntaskólanum á Akureyri 143 (159), Verzlunarskóla Íslands 280 (263), Menntaskólanum við Hamrahlíð 153, Menntaskólanum við Sund 128 (143), Fjölbautaskólanum í Breiðholti 156, Kvennaskólanum í Reykjavík 105 (141) og Fjölbautaskólanum í Garðabæ 103. (149) Fyrstu stúdentarnir voru brautskráðir frá Menntaskóla Borgarfjarðar, 3 að tölu.

RAFORKUMÁL

Aðalverkefni Landsvirkjunar á árinu var undirbúningur vegna Búðarhálsvirkjunar í Tungnaá með 80 megavatta framleiðslugetu. Verður sú virkjun boðin út árið 2010. Hægt miðar með ákvarðanir vegna virkjana í neðri hluta Pjórsár en unnið var áfram að undirbúningi virkjunar háhitasvæða í Þingeyjarsýslum.

Raforkuframleiðsla Landsvirkjunar árið 2009 inn á flutningskerfi Landsnets var nálega hin sama sem 2008 og var 12.154 gígavattstundir (12.346 árið áður). Hlutur vatnsafls í framleiðslu var 11.687 GWst en jarðgufustöðva 467 GWst. Landsvirkjun keypti 392 GWst af raforku frá Orkuveitu Reykjavíkur og Hitaveitu Suðurnesja. Pessi orka fór í endursölu til stóriðju. Heildarorkusala Landsvirkjunar á árinu var 12.546 gígavatnsstundir. Helstu kaupendur raforku á árinu voru sem fyrr stóriðjufyrirtækin og fengu þau alls 10.365 GWst, en sala á almennum markaði var 2.181 GWst.

Vatnsbúskapur Landsvirkjunar var í góðu meðallagi á árinu. Miðlunarrými Landsvirkjunar er nú 4.530 gígálítrar og af því er um helmingur í Háslóni eða 2.100 gígálítrar og 1.500 í Þórisvatni.

Hagnaður af rekstri Landsvirkjunar á árinu 2009 nam 193,0 milljónum Bandaríkjadalra og er það mun betri afkoma en árið áður.

SAMGÖNGUR OG FERÐAMÁL

Ferðamenn

Alls fóru 254.500 Íslendingar utan um Leifsstöð 2009 (406.600 árið áður). Fækkunin var 37,0%. Árið 2009 fækkaði erlendum ferðamönnum, sem komu um Leifsstöð lítillega (0,8%) og urðu þeir 464.536 (472.535 árið áður). Met var þó sett í ágúst, en þá kom 92.021 ferðamaður til Íslands. Flestir ferðamenn komu frá eftirtoldum tíu löndum:

Bretland	61.619	(69.982)
Pýskaland	51.879	(45.120)
Bandaríkin	43.909	(40.495)
Danmörk	40.270	(41.026)
Noregur	36.485	(35.122)
Svíþjóð	31.421	(32.259)
Frakkland	28.818	(26.161)
Holland	19.262	(18.756)
Spánn	13.438	(10.438)

Staðarskáli í Hrútafirði.

Ítalía	12.645	(10.116)
Finnland	11.566	(10.797)

Ferðamönum frá Spáni fjölgaði um 31,9%, Ítalíu um 25,0%, Pýskalandi um 15,0% og Bandaríkjunum um 8,4%. Þeim fækkaði hins vegar mest frá Bretlandi, um 12,0%.

Farþegar með Norrænu árið 2009 til Íslands voru 15.126 (16.039 árið áður) og frá Íslandi fóru 16.432 (16.382). Samtals ferðuðust því með skipinu til og frá Íslandi 31.558 farþegar (32.421). Til Íslands kom með skipinu 5.061 farartæki og frá Íslandi fóru 5.830. Alls fór því með skipinu 10.891 farartæki. – Farþegar, sem komu til Reykjavíkur með skemmtiferðaskipum, voru um 72.000 og er það 16% fjölgun frá fyrra ári.

Flug

Nokkur samdráttur varð á sætaframboði flugfélaga í milliliandaflugi seinni hluta ársins og farþegum fækkaði. Icelandair flutti um 1,3 milljónir farþega og er það 9,0% samdráttur frá fyrra ári. – Beint flug til Seattle í Bandaríkjunum hófst 22. júlí. Þetta er lengsta flugleið Icelandair og tekur flugið 7-8 klukkutíma.

Frá Skaftafelli í Vatnajökulsþjóðgarði.

Í innanlandsflugi hjá Flugfélagi Íslands var fækken farþega um 2,0% og þá einkum í ferðum til Egilsstaða. Farþegar félagsins voru um 420.000, og þar af voru 22.000 í Færeyja- og Grænlandsferðum. Flugfélag Íslands heldur uppi áætlunarflugi til Ísafjarðar, Akureyrar og Egilsstaða. Frá Akureyri er flogið til Grímseyjar, Þórshafnar og Vopnafjarðar.

Siglingar

Eimskip var eins og árin á undan rekið á alþjóðamarkaði og var mikið tap á þeim rekstri, einkum á síðasta ársfjórðungi, en þá nam tapið um 40 milljónum evra. Í árslokin var stefnt að því að selja þrjú til fimm skip sem og frysti- og kæligeymslur erlendis. – Eimskip sá um rekstur Herjólfs á árinu. – Umsvif Samskipa fóru minnkandi á árinu, en félagið rekur þó enn margar starfsstöðvar erlendis.

Nýja Grímseyjarferjan var tekin í notkun 11. apríl, en þá fór hún í sína fyrstu ferð frá Dalvík til Grímseyjar. Verða ferðir þar á milli a.m.k. þrisvar í viku yfir sumartímann.

Samgöngur á landi

Innflutningur bifreiða dróst mikið saman annað árið í röð. Fluttir voru inn til landsins alls 2.023 nýir fólksbílar (9.033 árið

áður). Af nýinnfluttu bifreiðunum fóru um 1.300 á bílaleigur. Japanskir bílar voru sem fyrr vinsælastir en þýskir bílar gengu næstir þeim. Söluhæstu bifreiðarnar voru af Suzuki gerð, þ.e. Suzuki Grand Vitara í flokki jeppa og Suzuki Swift í flokki fólksbifreiða.

SLYS

Árið 2009 voru banaslys í landinu 25 og af þeim léttust 17 í umferðarslysum, 3 drukknuðu og 3 fórust í vinnuslysum. Einn lést í sjóslysi og annar í flugslysi. Af þessum 25 var 21 karl og 4 konur. Engin börn eru talin hafa farist á árinu.

Sjóslys

Togarinn Sóley Sigurjóns GK 200 strandaði 4. júní í Sandgerðishöfn. Hann náðist út en við björgunina sökk hafnsögu-báturinn og var skipstjóri hans hætt kominn.

16. desember hvolfdi 15 tonna fiskibáti út af Vattarnesi við Fáskrúðsfjörð. Tveir menn voru um bord og drukknaði annar þeirra. Hann hafði hjálpað tengdasyni sínum að komast út úr bátnum.

Flugslys

2. júlí varð alvarlegt flugslys í Selárdal í Vopnafirði. Flugvélín TF-GUN, Cessna 180, rakst í lágflugi á rafmagnslínu og hrapaði til jarðar. Tveir menn voru í vélinni og lést annar en hinn slasaðist mikið.

Umferðarslys

Tveir menn léttust strax og einn nokkru síðar af völdum bílslyss á Hafnarfjarðarvegi 18. desember. Ökumaður á litlum jeppa missti stjórn á ökutæki sínu með þeim afleiðingum að jeppinn kastaðist yfir á gagnstæðan vegarhelming. Par lenti hann á leigubíl sem var með einn farþega. Ökumenn bifreiðanna léttust báðir strax en farþeginn nokkru síðar.

STJÓRNMÁL

Síðustu dagar stjórnar Geirs H. Haarde

Ríkisstjórn Sjálfstæðisflokkss og Samfylkingar, sem kom til valda 24. maí 2007, sat nær óbreytt fram til 26. janúar 2009. Í henni voru eftirtaldir ráðherrar: Geir H. Haarde forsætisráðherra, Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir menntamálaráðherra, Árni M. Mathiesen fjármálaráðherra, Björn Bjarnason dómsmálaráðherra, Einar K. Guðfinnsson sjávarútvegs- og landbúnadarráðherra og Guðlaugur Þór Þórðarson heilbrigðisráðherra frá Sjálfstæðisflokknum, en frá Samfylkingunni: Ingibjörg Sólrun Gísladóttir utanríkisráðherra, Össur Skarphéðinsson iðnaðarráðherra, Jóhanna Sigurðardóttir félags- og tryggingamálaráðherra, Kristján L. Möller samgönguráðherra, Björgvin G. Sigurðsson viðskiptaráðherra og Þórunn Sveinbjarnardóttir umhverfisráðherra.

Fyrri hluta janúar var ólga í kringum ríkisstjórnina og þá einkum Guðlaug P. Þórðarson heilbrigðisráðherra vegna þess að tilkynnt var um fækkun heilbrigðisstofnana um 17 og að fé yrði skorið niður um 1,3 milljarða. Þessa gætti einkum á Suðvesturlandi og mest var deilt á breytingar á starfsemi St. Jósefsspítala. Þetta var gamalgróin stofnun þar sem framkvæmdar voru ýmsar skurðaðgerðir, speglanir o.fl. Nú skyldu verða þar öldrunardeildir og hvíldarinnlagir. Almennt ætlaði ráðherra að spara með því að sameina stofnanir og auka sérhæfingu. En þetta mæltist ekki vel fyrir og jók á ólgu í landinu. 13. janúar var haldinn enn einn borgarafundurinn fyrir fullu húsi í Háskólabíói þar sem aðgerðaleysi stjórnvalda var mótmælt.

Alþingi kom saman 20. janúar, en fljóttlega varð að fresta fundum vegna óláta fyrir utan húsið. Lögregla beitti piparúða og kastað var grjóti. Þá var kveikt bál á Austurvelli og æpt „vanhæf ríkisstjórn“. Talað var um mestu mótmælaðgerðir frá því 1949. Krafa fólkssins var, að stjórnin segði af sér og efnt yrði til kosninga sem allra fyrst. – 22. janúar tók fyrir alvöru að hrikta í stoðum ríkisstjórnarinnar. Fundur í Samfylkingarfélagnu í Reykjavík samþykkti einróma að slíta sambandinu við Sjálfstæðisflokkinn. Daginn eftir sagði

Eldur brennur við Alþingishúsið 20. janúar.

Ingibjörg Sólrún Gísladóttir, formaður Samfylkingarinnar: „Við stöndum saman meðan stætt er“. Ljóst var að mikill ágreiningur var með stjórnarflokkunum, einkum um stjórn Seðlabankans, Fjármálaeftirlitsins, tímasetningu hugsanlegra kosninga og fleira. Ingibjörg Sólrún kom heim frá Svíþjóð eftir sjúkrahús-vist vegna höfuðmeins 23. janúar. Hún átti síðan fundi um fram-hald stjórnarsamstarfsins með Geir H. Haarde 24. og 25. janúar og setti þá fram kröfu um það, að „verkstjórn í ríkisstjórninni“ eins og það var orðað hyrfi til Samfylkingarinnar. En það var ekki ein báran stök um heilsufar flokksformannanna, því að 23. janúar var tilkynnt að Geir hefði greinst með illkynja mein í vélinda og hann yrði að gangast undir erfiða læknisaðgerð. Þá létt hann þau boð út ganga að hann ætlaði ekki að bjóða sig fram til formanns Sjálfstæðisflokksins á landsfundi flokksins síðar á árinu.

Hinn 26. janúar héldu Ingibjörg og Geir sinn síðasta fund sem samstarfsaðilar að ríkisstjórn og urðu þá ásátt um að slíta stjórnarsamstarfinu. Geir H. Haarde sagði eftir stjórnarslitin, að Samfylkingin hefði látið stjórnast af „hatri á einum manni“, þ.e. seðlabankastjóranum. Hinn 27. janúar fól forseti Íslands

Geir H. Haarde tilkynnir blaðamönnum 26. janúar að stjórnarslit séu orðin.

Ingibjörgu Sólruunu að mynda nýja stjórn, en þá var farið að tala um Jóhönnu Sigurðardóttur sem hugsanlegan forsætisráðherra.

Á flokksþingi Framsóknarflokksins 18. janúar var floknum kosin ný stjórn og var Sigmundur Davíð Gunnlaugsson kosinn formaður. Pessi nýja stjórn Framsóknarflokksins bauðst til þess að verja vantrausti hugsanlega ríkisstjórn Samfylkingarinnar og Vinstri grænna. Viss skilyrði fylgdu, þ. á m. að efnt yrði til kosninga sem fyrst. Eftir að þessi yfirlýsing framsóknarmanna kom fram hófust viðræður Samfylkingar og Vinstri grænna um myndun minnihlutastjórnar. 1. febrúar höfðu þessi flokkar náð saman og um hádegi gekk Ingibjörg Sólruún á fund forseta Íslands og afhenti umboð sitt til stjórnarmyndunar. Mun hún hafa greint forseta frá því, að Jóhanna Sigurðardóttir væri reiðubúin að mynda nýja stjórn. Fékk hún síðan umboð til þess og síðdegis var boðað til ríkisráðsfundar þar sem fráfarandi ríkisstjórn fékk lausn og ný stjórn tók við.

Jóhanna Sigurðardóttir flytur stefnuræðu nýrrar ríkisstjórnar 4. febrúar.

Fyrsta ríkisstjórn Jóhönnu Sigurðardóttur

Í ríkisstjórninni sem settist að völdum 1. febrúar 2009 voru eftirtaldir ráðherrar: Jóhanna Sigurðardóttir forsætisráðherra, Össur Skarphéðinsson utanríkisráðherra og iðnaðarráðherra, Kristján Möller samgönguráðherra og Ásta R. Jóhannesdóttir félagsmálaráðherra frá Samfylkingunni en Steingrímur J. Sigfússon fjármálaráðherra og landbúnaðar- og sjávarútvegsráðherra, Ögmundur Jónasson heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra, Katrín Jakobsdóttir menntamálaráðherra og Kolbrún Halldórsdóttir umhverfisráðherra frá Vinstri grænum. Auk hinna flokksbundnu ráðherra vou tveir óflokksbundnir. Það voru Ragna Árnadóttir lögfræðingur, sem starfað hafði í lagaskrifstofu dómsmálaráðuneytisins, en hún varð nú dóms- og kirkjumálaráðherra. Þá varð Gylfi Magnússon dósent í hagfræði við HÍ viðskiptaráðherra. Í þessari ríkisstjórn voru jöfn skipti milli karla og kvenna. Jóhanna var elst ráðherranna 66 ára, en Katrín Jakobsdóttir yngst, 33 ára. Stjórnin naut góðs fylgis á fyrstu dögum sínum eða um 67%.

Nýja ríkisstjórin setti fram markmið sín í sjö liðum. Flest er þetta amennt orðað og ekki tímasett, enda ætlaði þessi ríkisstjórn ekki að sitja nema í þrjá mánuði. Í þessum markmiðapakka var t.d. talað um breytingar á stjórnarskránni sem gera átti á stjórnlagapaingi. Þá átti í nýrri stjórnarskrá að kveða á um það, að auðlindir þjóðarinar þ. á m. fiskurinn í sjónum væru eign íslensku þjóðarinnar. Efnahagsstefnan skyldi byggjast á áætlun stjórnvalda og Alþjóða gjaldeyrissjóðsins. Bætt skyldi úr svokölluðum skuldavanda heimilanna með greiðsluaðlögun, greiðslujöfnun gengistryggðra lána og frestun nauðungarsölu. Sumt af þessu var gert samkvæmt tillögum Framsóknarflokksins. Fastast var kveðið að orði í verkefna-skránni um breytingar á yfirstjórn Seðlabankans. Jóhanna Sigurðardóttir beið heldur ekki lengi eftir að hrinda þeim breyt-ingum í framkvæmd og ritaði bankastjórunum bréf 2. febrúar þar sem þeir voru beðnir að láta sem fyrst af störfum, þar sem setja ætti ný lög um starfsemi Seðlabankans. Aðeins einn þeirra varð við þessari ósk, Ingimundur Friðriksson, og baðst hann strax lausnar. Halldór Guðnason sagðist mundu hætta 1. júní en Davíð Oddsson sagðist ekki vera á förum.

Seint gekk að koma Seðlabankalögunum nýju í gegn á Alþingi vegna andstöðu og málþófs sjálfstæðismanna. 23. febrúar stöðv-aðist málið í þingnefnd vegna þess að Höskuldur Pórhallsson, þingmaður Framsóknarflokksins, gekk til liðs við sjálfstæðis-menn um að bíða eftir skýrslu framkvæmdastjórnar ESB um stjórn seðlabanka. Seðlabankafrumvarpið var loks samþykkt á Alþingi 26. febrúar með 33 atkvæðum gegn 18. Daginn eftir var Norðmaðurinn Svein Harald Öygaard ráðinn seðlabankastjóri til bráðabirgða og Arnór Sighvatsson aðstoðarseðlabankastjóri. Störfin voru síðan auglýst.

Eftir að seðlabankadeilunni lauk snérust stjórnmal í landinu einkum um tvennt, foringjaskipti í stærstu stjórnmálauflokk-unum og umræður á Alþingi um stjórnarskrárbreytingar, sem stjórnarflokknir og Framsóknarflokkurinn vildu ná fram fyrir alþingiskosningar sem ákveðnar voru 25. apríl.

Í Samfylkingunni snerust mál um það hvort Ingibjörg Sólrún Gísladóttir, formaður flokksins, næði þeim bata að hún gæti

Bjarni Benediktsson fagnar sigri í formannskjöri.

haldið áfram í stjórnálum, yrði áfram þingmaður og síðan ráðherra eftir kosningar. Í lok febrúar lýsti Ingibjörg Sólrún því yfir að hún vildi vera áfram formaður Samfylkingarinnar og þingmaður. Jóhanna Sigurðardóttir yrði hins vegar forsætisráðherraefni flokksins eftir kosningarnar. Þá sagðist Ingibjörg bjóða sig fram í fyrsta sæti í prófkjöri flokksins í Reykjavík, Jóhanna vildi fá annað sætið og Össur Skarphéðinsson hið þriðja. Ekki mæltist það vel fyrir hjá öllum flokksmönnum, að þrjú efstu sætin væru þannig frátekin.

Ekki leið nema rúm vika eða til 8. mars þar til Ingibjörg Sólrún taldi heilsu sinnar vegna að hún yrði að hætta þátttöku í stjórnálum. Hún yrði að draga sig út úr prófkjöri í Reykjavík og jafnframt lýsti hún því yfir að hún ætlaði ekki að bjóða sig fram til formanns á landsfundi Samfylkingarinnar, sem halda átti 27.-29. mars. Hún létt við þetta tækifæri þau orð falla að þetta væri „nöturleg staðreynd sem ég verð að horfast í augu við“.

Nú háttaði svo til að starfandi varaformaður flokksins, Águst Ólafur Ágústsson, ætlaði að hætta á þingi og hvorki Jóhanna né Össur sögðust vilja verða formaður. Það átti hins vegar eftir að breytast að því er Jóhönnu varðaði. Eftir að hafa fengið

hvatningu frá fjölda flokksmanna, ákvað Jóhanna 19. mars að gefa kost á sér til formanns á væntanlegu flokksþingi. Hún var síðan kosin með miklum yfirburðum, 97,0% greiddra atkvæða.

Seint í janúar hafði Geir H. Haarde lýst því yfir, að hann ætlaði ekki að gefa kost á sér til formanns í Sjálfstæðisflokknum á landsfundi hans 26.-29. mars. Þingmennirnir Bjarni Benediktsson og Kristján Þór Júlíusson gáfu kost á sér til formennskunnar og sigraði Bjarni með 58,1% greiddra atkvæða en Kristján Þór fékk 40,4%. Eftir þessi flokksþing var ljóst, að nýir foringjar yrðu til þess að stýra þemur af fjórum stærstu flokkunum við kosningarnar 25. apríl.

Á tímabilinu frá lokum flokksþinga og fram að kosningum snérust stjórnmál í landinu mest um deilur á Alþingi út af hugs-anlegum stjórnarskrárbreytingum. Lítið var talað um óútkljáð Icesavemál með þeirri undantekningu þó, að rætt var um álit breskrar þingnefndar þess efnis að Alastair Darling hefði mistúlkað orð Árna Mathiesen í frægu símtali 7. október 2008. Þetta álit var talið geta styrkt málstað Íslendinga í Bretlandi, en ríkisstjórnin notaði ekki þetta tækifæri til þess að benda á að beiting hryðjuverkalaga hefði verið allt of harkaleg ráðstöfun. Kosningabaráttan var óvenjudauf, en harðnaði nokkuð og þá einkum Sjálfstæðisflokknum í óhag, þegar upplýst var að flokkurinn hefði fengið 30 milljón króna styrk frá FL-Group í desember 2006 og 25 milljónir í sama mánuði frá Landsbankanum. Geir H. Haarde tók á sig alla ábyrgð á þessu en síðar upplýstist að Guðlaugur P. Þórðarson hafði fengið menn til þess að afla styrkjanna.

Í skoðanakönnunum síðustu vikur fyrir kosningar kom í ljós að nýtt stjórnmálafl, Borgararhreyfingin, hafði tölувert fylgi en Frjálslyndi flokkurinn virtist vera að gufa upp. Íslands-hreyfing Ómars Ragnarssonar gekk til liðs við Samfylkinguna. Í skoðanakönnun Fréttablaðsins um miðjan apríl kom fram að 52,6% kjósenda vildu Jóhönnu Sigurðardóttur sem forsetaráðherra, 25,85% Bjarna Benediktsson, 11,5% Steingrím J. Sigfússon og 4,8% Sigmund Davíð Gunnlaugsson. Alþingi var slitið 17. apríl, aðeins viku fyrir kosningar.

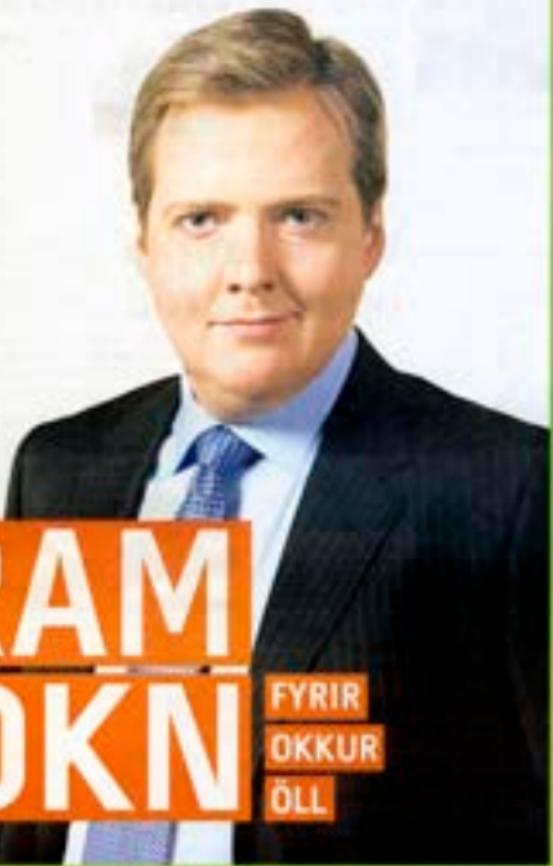
Alþingiskosningar 25. apríl

Sjö stjórnmálasamtök buðu fram í öllum sex kjördænum landsins í alþingiskosningunum 25. apríl. Það voru Framsóknarflokkur (B-listi), Sjálfstæðisflokkur (D-listi), Frjálslyndi flokkurinn (F-listi), Borgarahreyfingin (O-listi), Lýðræðishreyfingin (P-listi), Samfylkingin (S-listi) og Vinstri hreyfingin – grænt framboð (V-listi).

Á kjörskrá í alþingiskosningunum 2009 voru 227.843 og af þeim kusu 193.975 eða 85,1% og er þetta 1,6% betri kjörsókn en 2007. Kosningabátttaka kvenna var heldur meiri en karla eða 85,8% á móti 84,5%. Frambjóðendur voru alls 882, 517 karlar eða 58,6% og konur 365, 41,4%. Ef litið er á þrjú efstu sætin er hlutur kvenna heldur lakari eða 38,1%. 36 karlar og 27 konur voru kjörin á þing, og var hlutfall kvenna meðal kjörinna þingmanna 42,9% sem er hið hæsta síðan konur fengu kosningarárétt og kjörgengi. Petta hlutfall kvenna á Alþingi Íslendinga er með því hæsta sem gerist í Evrópu.

Niðurstöður kosninganna 25. apríl 2009 urðu þau að gild atkvæði voru 187.183 eða 96,5%, auðir seðlar 6.226 (3,2%) og ógildir 66 (0,3%). Skipting atkvæða milli flokka var þannig, að Framsóknarflokkur fékk 14,8% gildra atkvæða og vann því 3,0% frá síðustu kosningum, Sjálfstæðisflokkur fékk 23,7% og tapaði 12,9%, Frjálslyndi flokkurinn fékk 2,2% og tapaði 5,0%, Borgarahreyfingin fékk 7,2% gildra atkvæða og Lýðræðishreyfingin 0,6%. Samfylkingin fékk 29,8% og bætti við sig 3,0% og Vinstri hreyfingin-grænt framboð fékk 21,7% greiddra atkvæða og bætti við sig 7,3%. Verulegur munur var á fylgi flokkanna eftir kynjum og fengu Samfylkingin og Vinstri grænir mun meira fylgi meðal kvenna en karla eða u.þ.b. 60%.

Pingmenn skiptust þannig milli flokka að Framsóknarflokkurinn fékk 9 þingmenn og bætti við sig tveimur, Sjálfstæðisflokkurinn fékk 16 þingmenn og tapaði níu, Frjálslyndi flokkurinn fekk engan þingmann og tapaði fjórum, Borgarahreyfingin fékk fjóra þingmenn, en Lýðræðishreyfingin engan. Samfylkingin fékk 20 þingmenn og bætti við sig tveimur og Vinstri hreyfingin-grænt framboð 14 þingmenn og bætti við sig fimm.

FRAM SOKN

FYRIR
OKKUR
ÖLL

Kári Þórhallsson

Íslenskur heimili og fyrirtæki
Meðal meðalgerðir eru ófærilegir.
Íslensk fyrirtæki, þau með ferkostur
á meiningarverfi og ófærilegum tilgangum.

Erlendir fyrirtæki eru ófærilegir

Endursíðan fyrirtækjum áður ófærilegum
sem þarf að vinna um ófærilegum tilgangum
þarf að vinna um ófærilegum tilgangum
þarf að vinna um ófærilegum tilgangum
þarf að vinna um ófærilegum tilgangum

Á þessum umstæðum er ófærilegur
þarf að vinna um ófærilegum tilgangum

FRAMSÓKN

Valið er skýrt

Hverjum treystir þú
til að byggja upp
atvinnulífið og berjast
gagn atvinnuleys?

Vínslum:

- Lætta útlengjan af hósseldilegum um-hálfmáig.
- Skapa 20.000 nýrri á hósseldilegi.
- Skapum meira og teknilega vinnugsíða að atvinnulífið landins.
- Skurðaðum til nýsköpunar.

Læsimeinir fylgja hér tilkoma í landins, í effluvum atvinnuleys
og vinnusvæfingar, meðal en ófálar lífi.

GÖGNUM HREINT TIL VINS
GÖGNUM HREINT TIL VINS

XD

Tækifærið er núna!

Í dag er bætt um ferðar og fólkumánuð
þyrri spjall i verðlaun anna.

Samfylkingin gagna ferðarannanum en Íslaus
grófugrýr til ferðar með mikilvægum ósögn
á ósóknarum fólk.

Eg hefji þjónið hvernig ósóknar til
vélflugs verðlaunaðum fólkum ósóknar
mylgi um ósóknar, alþengi óflokksinsins og
mánuð valfylktjórmánuðarsíður í heild.

Ferðar með ósóknar
verðlaunaðar til Þórhallsfólkum eru ósóknar
óflokksinsins og leggjum ósóknarinnanum á dina
kjörnum með ósóknar. Takkum ekki ar með!

Fall eru teknar valfylkingar með ósóknar
Þessi ósóknar eru ekki ósóknar.

Jónas Guðmundsson

ÓSÓKNAÐ

NORRÆNT VELFERÐARSAMFÉLAG

I Ákvæðingunum - með valgjum um hófu Norrænt Velferðarsamfélag, með ófinsígrum fyrirvara laukum með aðgerð um valdum í stofli þessarar Norrænsföldar
hafið sinni hefti valgjum umhverfisfélagsins. Ófinsígrar Norrænsföldar er
norrænt velferðarsamfélagi. Þótt hefti að hengiliðasíða í þeim með
fyrirvara spáðuðum og ómætlaðum hóf og bærð hefur henni til a
finsígrar Norrænsföldarinnar meðal annarri fyrirvara að fylgi ófinsígrum
sem eru ófinsígrar. Vissut græn tilkvi sitt i óskum og vísindum
meinum viðmóðulega hafli, meðan meðanum velferðarsamfélaga
útljósar ófinsígrum laukum til að komu í ófinsígrum ómergum.

Að hengjum með ófinsígrum ófinsígrum og ófinsígrum eftir (löguni skuldhengi).

Björn Óli Pálsson
Norðurhluti

Karla Ólafsdóttir
Vesturborgarhluti

Samfylkingin var að þessu sinni stærsti flokkurinn í fjórum kjördæmum. Í Reykjavík norður og Reykjavík suður fékk flokkurinn 32,9% í hvoru kjördæmi, í Suðvesturkjördæmi fékk flokkurinn 32,2% og í Suðurkjördæmi 28,0%. Vinstri hreyfingin grænt framboð var stærsti flokkurinn í Norðausturkjördæmi með 29,7% og Sjálfstæðisflokkurinn í Norðvesturkjördæmi með 22,9%. Síðarnefndi flokkurinn hafði reyndar hlutfallslega mest fylgi í Suðvesturkjördæmi 27,6%. Framsóknarflokkurinn hafði mest fylgi í Norðausturkjördæmi 25,3%. Borgarahreyfingin hafði mest fylgi í Reykjavík norður 9,6%.

Nýir þingmenn, þ.e. þeir sem ekki sátu á síðasta þingi fyrir kosningar, voru fleiri en nokkru sinni fyrr eða 27. – Fyrir Framsóknarflokk komu inn 5 nýir þingmenn þ.e. Guðmundur Steingrímsson (hann var áður varaþingmaður Samfylkingar), Gunnar Bragi Sveinsson, Sigmundur Davíð Gunnlaugsson, Sigurður Ingi Jóhannsson og Vigdís Hauksdóttir. – Fyrir Sjálfstæðisflokkinn komu inn 3 nýir þingmenn þ.e. Ásbjörn Óttarsson, Tryggvi Pór Herbertsson og Unnur Brá Konráðsdóttir. – Pingmenn Borgarahreyfingarinnar urðu þessir: Birgitta Jónsdóttir, Margrét Tryggvadóttir, Pór Saari og Þráinn Bertelsson. – fyrir Samfylkinguna komu inn 9 nýir þingmenn: Jónína Rós Guðmundsdóttir, Magnús Orri Schram, Oddný G. Harðardóttir, Ólína Þorvarðardóttir, Róbert Marshall, Sigmundur Ernir Rúnarsson, Sigríður Ingibjörg Ingadóttir Skúli Helgason og Valgerður Bjarnadóttir. – Fyrir vinstri hreyfinguna – grænt framboð komu 6 nýir þingmenn: Ásmundur Einar Daðason, Björn Valur Gíslason, Guðfríður Lilja Grétarsdóttir, Lilja Mósesdóttir, Lilja Rafney Magnúsdóttir og Svandís Svavarsdóttir.

Þráinn Bertelsson sagði fljótlega skilið við samflokkssfólk sitt og starfaði áfram sem óháður þingmaður. Þá urðu hinir þingmenn Borgarahreyfingarinnar viðskila við flokkinn og tóku að nefna sig Hreyfinguna. Eftirtaldir þingmenn frá kosningunum 2008, sem buðu sig fram í efstu sætum þá, náðu ekki kjöri: Arnbjörg Sveinsdóttir (Sj), Ásta Möller (Sj), Grétar Mar Jónson (Fl), Guðjón A. Kristjánsson (Fl), Helga Sigrún Harðardóttir, Kjartan Ólafsson (Sj), Karl V. Matthíasson (Sf),

Kolbrún Halldórsdóttir (Vg), Sigurður Kári Kristjánsson (Sj). – Jóhanna Sigurðardóttir var elst þeirra sem kosnir voru á þing, 66 ára, en hún var fyrst kosin á þing árið 1978. Ásmundur Einar Daðason varð yngsti þingmaðurinn, 26 ára. Hann er eini bónindinn á þingi.

Útstrikanir af listum voru með mesta móti. Tveir þingmenn fíllu niður um sæti vegna þeirra. Það voru sjálfstæðismennirnir Guðlaugur Pór Pórðarson í Reykjavík suður og Árni Johnsen í Suðurkjördæmi. Guðlaugur var strikaður út eða færður niður á 1.933 seðlum, sem er 23,6%, en Árni var strikaður út eða færður niður á 1.357 seðlum, sem er 19,2%. Flestar útstrikanir bæði að fjölda til og hlutfallslega fékk hins vegar Kolbrún Halldórsdóttir frá Vinstri grænum í Reykjavík suður. Hún var strikuð út eða færð niður á 1.990 seðlum sem er 24,6% af þeim sem greiddu floknum atkvæði í kosningunum. Samfylkingarfólkid Steinunn Valdís Óskarsdóttir, Pórunn Sveinbjarnardóttir og Össur Skarphéðinsson fengu einnig margar útstrikanir.

Önnur ríkisstjórn Jóhönnu Sigurðardóttur 10. maí 2009

Í kosningunum 25. apríl 2009 fengu Samfylking og Vinstri hreyfingin – grænt framboð samtals 34 þingmenn, þ.e. öruggan meirihluta á þingi. Þjóðin virtist því vilja fela þessum flokkum stjórn landsins. Foringjar þeirra voru þessu mjög fylgjandi. Eina ágreiningsefnið sem talað var um var umsókn um aðild að Evrópusambandinu. Samfylkingin vildi sækja um aðild sem allra fyrst en VG var á móti aðild. Strax á öðrum degi eftir kosningarnar hittust formenn og varaformenn vinstri flokkanna til viðræðna um stjórnarmyndun. Litlar fregnir komu af þessum viðræðum en þær virtust ganga mjög vel. Stjórnarmyndunarviðræðunum lauk 9. maí og daginn eftir komu saman flokksráð Vinstri grænna og flokksstjórn Samfylkingarinnar. Þar var samþykktur stjórnarsáttmáli og tilkynnt um ráðherraval. Ríkisstjórnin tók síðan við völdum 10. maí. Ráðherrar urðu nú 12 í stað 10. Eina deilumál flokkanna, ESB-málið, skyldi afgreitt þannig að sótt yrði um aðild og niðurstaða úr samningaviðræðum við ESB yrði lögð fyrir þjóðina í bindandi atkvæðagreiðslu. Lögð var fram 100 daga áætlun um störf ríkisstjórnarinnar.

Foringjar vinstri flokkanna koma saman til viðræðna um nýja ríkisstjórn. F.v.: Jóhanna Sigurðardóttir, Dagur B. Eggertsson, Katrín Jakobsdóttir og Steingrímur J. Sigfússon.

Meðal atriða í henni voru þessi: Þingsályktunartillaga vegna umsóknar Íslands um ESB lögð fram á Alþingi, endurskoðun hafin á fiskveiðistjórnunarkerfinu, náð yrði samkomulagi við aðila vinnumarkaðarins um svonefndan „stöðugleikasáttmála“, frumvarp um persónukjör yrði lagt fyrir Alþingi sem og frumvarp um ráðgefandi stjórnlagapaing, ný yfirstjórn yrði ráðin í Seðlabanka Íslands.

Stjórnarandstaðan taldi að mörg atriði í 100 daga áætluninni væru alltof óljóst orðuð og lítt framkvæmanleg. Þá benti hún strax á að stjórnin hefði ekki meirihluta fyrir að samþykkja þingsályktunina um aðild að ESB vegna andstöðu nokkurra þingmanna Vinstrri grænna. Stjórnin yrði því að treysta á nokkra þingmenn stjórnarandstöðunnar til þess að ná málinu fram. Um breytingar á fiskveiðistjórnunarkerfinu urðu miklar deilur. LÍÚ vildi ekki vera með í nefndarstarfi um það mál. Þá gekk seint að koma fram frumvarpi um persónukjör og stjórnlagaping. Hins vegar komst á „stöðugleikasáttmáli“ og samkomulag var gott við aðila vinnumarkaðarins.

Nýja ríkisstjórnin 10. maí. F.v.: Árni Páll Árnason, Jón Bjarnason, Gylfi Magnússon, Ögmundur Jónasson, Össur Skarphéðinsson, Jóhanna Sigurðardóttir, Ólafur Ragnar Grímsson forseti Íslands, Steingrímur J. Sigfússon, Kristján Möller, Katrín Jakobsdóttir, Ragna Árnadóttir, Katrín Júlíusdóttir og Svandís Svavarsdóttir.

Í annarri ríkisstjórn Jóhönnu Sigurðardóttur voru eftirtaldir ráðherrar: Jóhanna Sigurðardóttir forsætisráðherra, Össur Skarphéðinsson utanríkisráðherra, Kristján Möller samgönguráðherra og síðar einnig ráðherra sveitarstjórnarmála, Árni Páll Árnason félags- og tryggingamálaráðherra og Katrín Júlíusdóttir iðnaðarráðherra frá Samfylkingunni. Frá Vinstri grænum voru þessir ráðherrar: Steingrímur J. Sigfússon fjármálaráðherra, Ögmundur Jónasson heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra, Katrín Jakobsdóttir mennta- og síðar menningarmálaráðherra, Jón Bjarnason sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra og Svandís Svavarsdóttir umhverfisráðherra. Utan flokkanna tveggja voru áfram þau Gylfi Magnússon viðskiptaráðherra og Ragna Árnadóttir dómsmálaráðherra.

Hinn 30. september sagði Ögmundur Jónasson af sér ráðherradómi. Hann bar því við að forsætisráðherra heimtaði að

Mótmæli við Alþingishúsið 8. júní.

ríkisstjórnin yrði að vera algerlega sammála í Icesavemálinu. Ögmundur vildi hins vegar að Alþingi fjallaði um málið án þess að búið væri að ákveða niðurstöðuna fyrirfram með stjórnarmeirihlutanum. 1. október tók Álfheiður Ingadóttir við embætti heilbrigðisráðherra. Hún er tuttugasta konan sem gegnir ráðherraembætti á Íslandi. Eftir þetta voru sex karlar og sex konur í ríkisstjórninni. 7. október samþykkti bingflokkur Vinstri grænna áframhaldandi samstarf við Samfylkinguna, þrátt fyrir brotthvarf Ögmundar, en flokkur hans taldi að forsætisráðherra hefði ráðið mestu um brotthvarf hans vegna ágreinings um Icesave.

Icesavemálið

Svo fór að mestöll orka ríkisstjórnarinnar á árinu 2009 fór í tvö mál, umsóknina um inngöngu í ESB og síðan Icesavemálið. Fyrsta ríkisstjórn Jóhönnu Sigurðardóttur hafði ákveðið að forræði á svokölluðu Icesavemáli, þ.e. endurgreiðslu til Hollendinga og Bretta á því fé sem þeir höfðu greitt eigendum skuldbindinga vegna Icesaveinnlána í Landsbankann, yrði hjá fjármálaráðuneytinu. Steingrímur J. Sigfússon fjármálaráðherra

Útifundur gegn Icesave um miðjan ágúst.

skipaði nýja samninganefnd í þetta mál 28. febrúar. Yfirkrift erindisbréfs þessarar nýju nefndar var „Ný nálgun – erindisbréf samninganefndar um gjaldeyrislán“. Ekkert samráð var við þing eða stjórnarandstöðu um málið og bréfið var ekki gert opinbert fyrr en í júní. Formaður þessarar nýju nefndar og aðalsamningamaður Íslendinga var Svavar Gestsson sendiherra og flokksbróðir Steingríms. Samningaviðræður stóðu ekki lengi og þeim lyktaði með samkomulagi við Hollendinga og Bretta sem undirritað var af fjármálaráðherra 5. júní, og taldi hann þetta „glæsilegt samkomulag“. Fyrirvari var í samkomulaginu um samþykki Alþingis og var málið lagt fyrir þingið 8. júní. Stjórnarandstaðan lagðist gegn málinu og fann því flest til foráttu. Helst var gagnrýnt að íslenska ríkið gengi í ábyrgð vegna Icesaveskuldbindinganna, sem fyrst voru taldar nema 660 milljörðum króna. Þá var sagt að vextir væru alltof háir en þeir skyldu vera 5,55%. Að vísu skyldu vextir ekki greiddir út fyrstu sjö árin en þeir áttu að leggjast við höfuðstólinn. Gert var ráð fyrir því að eignir Landsbankans yrðu seldar og lánið greitt niður með þeim. Fljótlega kom í ljós að tæpast var þingmeiri-

Enn einn útifundurinn gegn Icesave.

hluti fyrir þessum gjörningi og fjármálaráðherra hefði því ekki umboð til þess að skrifa undir hann. Meðal almennings var mikil andstaða gegn því að greiða yfirleitt nokkuð upp í Icesaveskuldbindingarnar. Safnaðist mágur og margmenni við alþingishúsið til mótmæla og barði potta og pönnur. Næsta skref Alþingis var að samþykkja eftir miklar umræður ýmsa fyrirvara við samninginn og var það gert á forræði fjárlaganefndar. Með þessum fyrirvörum var málið afgreitt frá Alþingi 28. ágúst með 34 atkvæðum gegn 14. Allir stjórnarþingmenn samþykktu frumvarpið en á móti greiddu atkvæði níu framsóknarmenn, Þráinn Bertelson, Birgitta Jónsdóttir og Margrét Tryggvadóttir úr Hreyfingunni og sjálfstæðismennirnir Árni Johnsen og Birgir Ármannsson. 13 sjálfstæðismenn sátu hjá auk Pórs Saari. Illugi Gunnarsson var fjarverandi. Meðal fyrirvara sem Alþingi setti 28. ágúst var sú skoðun Íslendinga að ekki væri ríkisábyrgð á Icesaveskuldbindingunum og allar greiðslur félru niður eftir ákveðinn tíma.

Nú hófst ný samningalota um málið og henni lauk án þess að Englendingar og Hollendingar samþykktu fyrirvarana. Jóhanna

Atkvæðagreiðsla um Icesave 28. ágúst. Gunnar Bragi Sveinson í ræðustól.

Sigurðardóttir bar málið upp að nýju á Alþingi 18. október og vildi fá það samþykkt. Sagði hún að samskipti Íslendinga við Alþjóða gjaldeyrissjóðinn væru í uppnámi ef ekki tækist að leysa Icesavemálið. Fyrsta umræða fór fram 22. og 23. október og nú var öll stjórnarandstaðan á móti sem og nokkrir þingmenn Vinstrí grænna. Meðal þeirra var Ögmundur Jónasson, fyrrverandi heilbrigðisráðherra, sem hafði sagt sig úr ríkisstjórninni 30. september vegna ágreinings um Icesavemálið. Í fyrstu viku október var áltið að ríkisstjórnin kynni að falla vegna ágreinings um Icesavemálið. Guðfríður Lilja Grétarsdóttir formaður þingfloks Vinstrí grænna, sakadí ríkisstjórnina um ólyðræðisleg vinnubrögð. Hún dró þó í land og virtist um miðjan mánuðinn vera komin á band ríkisstjórnarinnar.

Eftir fyrstu umræðu var Icesavefrumvarpinu vísað til fjárlaganefndar. Þar var það til umræðu fram til 16. nóvember, en þá var það afgreitt út úr nefndinni í ágreiningi. Sex stjórnarliðar greiddu atkvæði með því að málið færí úr nefnd en fimm stjórnarandstæðingar vildu ræða það lengur. Við aðra umræðu var

áfram mikið málþóf, en því lauk með samkomulagi 4. desember um að taka Icesavemálið af dagskrá í bili. Það skyldi síðan afgreitt til þriðju umræðu 8. desember og var það gert með 32 atkvæðum gegn 29. Stjórnarþingmennirnir Lilja Mósesdóttir og Ögmundur Jónasson sögðu nei en Práinn Betelsson já. Þá hafði málið verið rætt í 140 klukkustundir. Flestar ræður flutti Gunnar Bragi Sveinsson, þingfloksformaður Framsóknar, en hann talaði í 537 mínútur. Priðja og síðasta umræða um Icesavemálið fór fram milli jóla og nýárs. Henni lauk 30. desember með atkvæðagreislu 33-30. Ögmundur og Lilja Mósesdóttir greiddu sem fyrr atkvæði með stjórnarandstöðunni, en Práinn Bertelsson með stjórninni.

Umsókn um aðild að Evrópusambandinu

16. júlí 2009 var samþykkt á Alþingi Íslendinga tillaga þess efnis aðsækja um aðild að Efnahagsbandalagi Evrópu (ESB). 33 þingmenn voru tillöggunni samþykkir en 28 voru á móti. Allir 20 þingmenn Samfylkingarinnar voru samþykkir því að sækja um aðild, 8 þingmenn Vinstri grænna, 3 framsóknarmenn (Birkir Jón Jónsson, Guðmundur Steingrímsson og Siv Friðleifsdóttir), einn sjálfstæðismaður (Ragnheiður Ríkharðsdóttir) og einn borgarafloksmaður (Práinn Bertelson). Allir aðrir þingmenn Sjálfstæðisflokkssins greiddu atkvæði á móti nema Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir sem sat hjá. Af Vinstri grænum greiddu þessir atkvæði á móti: Ásmundur Einar Daðason, Atli Gíslason, Jón Bjarnason, Lilja Rafney Magnúsdóttir og Þuríður Backman. Guðfríður Lilja Grétarsdóttir sat hjá.

Hinn 23. júlí afhenti Össur Skarphéðinsson Carl Bildt utanríkisráðherra Svíþjóðar formlega umsókn Íslands um aðild að Efnahagsbandalaginu. Svíar voru um þessar mundir í fyrirsvari fyrir Bandalagið. Utanríkisráðherrar ESB samþykktu 27. júlí að vísa umsókninni til framkvæmdastjórnar ESB. Næsta skref var það, að Olli Rehn afhenti forsætisráðherra 8. september spurningalista vegna umsóknar Íslands að ESB. Svara átti spurningunum (3.000) fyrir 16. nóvember.

Alþingi

Störf Alþings voru mjög skrykkjótt á árinu. Málþóf mikið á stundum en hlé á milli. Fyrsti þingfundur ársins var 20. janúar, en þá urðu óeirðir við þinghúsið. Forsetaskipti urðu á þinginu 4. febrúar. Guðbjartur Hannesson var kosinn forseti með 35 atkvæðum en fráfarandi forseti, Sturla Böðvarsson, fékk 25. Vorþingið lauk störfum 17. apríl, aðeins viku fyrir kosningar.

Nýtt þing, 137. löggjafarþingið, kom saman 15. maí. Ásta Ragnheiður Jóhannesdóttir var kosin forseti og þingfloksformenn voru þessir: Björgvin G. Sigurðsson fyrir Samfylkinguna, Illugi Gunnarsson SjálfstæðisfloKKi, Guðfríður Lilja Grétarsdóttir Vinstri grænum, Gunnar Bragi Sveinsson Framsóknarflokki og Birgitta Jónsdóttir Borgarahreyfingunni. Deilt var um þingfloks-herbergi. – Dagana 1.-10. ágúst var fundum Alþingis frestað, en fjárlaganeftnd fjallaði um Icesave málið. – 5. ágúst létu þrír þingmenn Borgarahreyfingarinnar í ljós þá skoðun, að Práinn Bertelsson ætti að víkja af þingi af heilsufarsástæðum. Því máli lauk svo, að Práinn sagði sig úr floknum 14. ágúst.

Flokkþing

30. flokkþing Framsóknarflokksins var haldið 16.-18. janúar. Par var kosinn nýr formaður, Sigmundur Davíð Gunnlaugsson með 449 atkvæðum en Höskuldur P. Þórhallsson fékk 340. Kjörstjóri kynnti fyrst á fundinum að Höskuldur hefði sigrat en varð að draga það til baka eftir fimm mínútur. Birkir Jón Jónsson var kosinn varaformaður og hlaut 59% atkvæða. Siv Friðleifsdóttir fékk 39%. Eygló Harðardóttir var kosinn ritari.

Frjálslyndi flokkurinn hélt landsþing í Stykkishólmi 14.-15. mars. Guðjón Arnar Kristjánsson var endurkjörinn formaður flokkins. Ágreiningur var um varaformann og heldur daft yfir starfsemi flokkins. Ásgerður Jóna Flosadóttir var kosin varaformaður en sagði af sér eftir viku. – Landsfundur Vinstri grænna var haldinn í Reykjavík 20.-22. mars. Mikill kraftur var í starfsemi þess flokks. – Á aðalfundi Íslandshreyfingarinnar í mars var ákveðið að óska eftir því við Samfylkinguna að Íslandshreyfingin verði eitt af aðildarfélögum hennar. Var það samþykkt.

Landsfundur Samfylkingarinnar var haldinn 27.-29. mars í Kópavogi. Ingibjörg Sólrún Gísladóttir flutti þar kveðjuræðu sína sem formaður því að hún treysti sér ekki til að halda áfram vegna veikinda. Hún sagði mestu yfirsjón sína í samstarfinu við Sjálfstæðisflokkinn að gera ekki afdráttarlausa kröfu um breytingar á stjórnerfinu. Hún sagðist vilja nýja peningamálastefnu með umsókn um aðild að ESB. Vikurnar fyrir landsfundinn hafði verið uppi mikill þrýstingur á Jóhonnu Sigurðardóttur að gefa kost á sér sem formaður Samfylkingarinnar. 19. mars sagði Jóhanna sig vera reiðubúna að taka við formennskunni. Við kosningu á landsfundinum fékk Jóhanna 97,0% atkvæða. Dagur B. Eggertson var kosinn varaformaður með 66,0% atkvæða en Árni Páll Árnason fékk 33,0%. Margrét Björnsdóttir varð formaður framkvæmdastjórnar.

38. landsfundur Sjálfstæðisflokksins var haldinn í Laugar-dalshöll 26.-29. mars. Fráfarandi formaður, Geir H. Haarde, baðst í ræðu sinni afsökunar á mistökum við einkavæðingu bankanna. Þeir hefðu lent í fárra manna eigu í stað þess að verða í dreifðri eignaraðild. Geir mælti með tillögu Evrópunefndar flokksins um tvöfalda atkvæðagreiðslu um ESB. Geir kvaddi Alþingi 25. mars eftir að hafa setið 22 ár á þingi. Bjarni Benediktsson var kosinn nýr formaður Sjálfstæðisflokksins með 990 atkvæðum eða 58,0% greiddra atkvæða. Kristján Þór Júlíusson fékk 688 atkvæði eða 40,4%. Við kosningu varafor-manns hlaut Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir langflest atkvæði eða um 80,0%.

Landsþing Borgarahreyfingarinnar var haldið dagana 12.-13. september. Samþykkt var tilaga að nýjum lögum fyrir hreyfinguna. Þingmennirnir þrír gátu ekki sætt sig við hana og sögðu sig úr Borgarahreyfingunni. Fjórði þingmaðurinn, Práinn Bertelsson, var farinn áður. Borgarahreyfingin var því eftir landsþingið án þingmanna. Valgeir Skagfjörð var kosinn nýr formaður flokksins. Um 100 manns sóttu fundinn.

Opinberar heimsóknir erlendra ráðamanna

Forsætisráðherrar Norðurlanda voru á hnattvæðingarþingi í nágrenni Bláa lónsins í lok febrúar. – Utanríkisráðherrar

Anders Fogh Rasmussen framkvæmdastjóri NATÓ í heimsókn á Alþingi.

Norðurlanda funduðu í Reykjavík 9. júní og forsætisráðherrar sömu landa á Egilsstöðum 15. júní. – Anders Fogh Rasmussen, nýráðinn framkvæmdastjóri NATÓ, kom til Íslands 20. ágúst og ræddi við forsætis- og utanríkisráðherra. – Lulzim Basha, utanríkisráðherra Albaníu, kom í opinbera heimsókn í boði Össurar Skarphéðinssonar í febrúar.

Opinberar heimsóknir innlendra ráðherra

Fyrstu dagana í júní var Össur Skarphéðinsson í opinberri heimsókn á Möltu. Hann ræddi þar einkum umsókn Íslands að ESB.

Skoðanakannanir

Í fyrstu skoðanakönnun ársins eftir myndun minnihlustaðjórna Samfylkingar og Vinstrí grænna hafði stjórnin 67,5% fylgi. – Í fyrstu könnun eftir kosningar var ríkisstjórnin með 61,0% fylgi og fylgi flokkanna var lítt breytt frá kosningunum. – Í lok júlí var fylgi ríkisstjórnarinnar komið niður í 43,0%.

Gengið til þings 1. október.

– Í könnun um miðjan október kom í ljós að Hreyfingin hafði tapað nær öllu fylgi sínu og var aðeins með 0,8%. Sjálfstæðisflokkur var nú aftur orðinn stærsti flokkur landsmanna með 34,7% fylgi. Samfylkingin hafði 30,8%, Vinstrí grænir 19,2% og Framsóknarflokkur 14,1%. 57,9% vildu segja AGS samningnum upp. – Í árslok var staða stjórnmálflokkanna þessi í skoðanakönnun: Sjálfstæðisflokkur 33,0%, Samfylking 24,0%, Vinstrí grænir 23,0%, Framsóknarflokkur 15,0% og Hreyfingin 1,0%. Ríkisstjórnin var þá talin hafa 47,0% fylgi.

Sveitarstjórnarmál

Nýr meirihluti var myndaður á Blönduósi í febrúar af D-lista, A-lista og þremur af E-lista. Aðeins einn er í minnihluta af E-lista. – Bæjarfulltrúarnir í Grindavík Garðar Páll Vignisson (Samfylkingu) og Björn Haraldsson (Frjálslynda floknum) gengu til liðs við Vinstrí hreyfinguna grænt framboð í júní. Nýr meirihluti var myndaður í bænum í byrjun desember. Að honum stóðu Samfylking, Sjálfstæðisflokkur og Vinstrí grænir. Ólafur Órn Ólafsson varð bæjarstjóri. – Bæjarstjórn Álfтанess ákvað 9. september að segja Sigurði Magnússyni bæjarstjóra upp

störfum. Álftaneslistinn var þá sprunginn og einn fulltrúa hans greiddi atkvæði með sjálfstæðismönnum. Í lok september var myndaður nýr meirihlut á Álftanesi. Hann skipuðu 3 fulltrúar D-lista og Margrét Jónsdóttir af Álftaneslistanum.

Fyrsta prófkjör vegna sveitarstjórnarkosninga 2010 fór fram hjá sjálfstæðismönnum á Seltjarnarnesi 7. nóvember. Ásgerður Halldórsdóttir varð efst og Guðmundur Magnússon í öðru sæti. – Óvænt úrslit urðu í könnun framsóknarmanna í Reykjavík í lok nóvember. Starfandi borgarfulltrúi og samstarfsmaður Sjálfstæðisflokkssins Óskar Bergsson fékk aðeins 38,0% í efsta sætið en Einar Skúlason fékk 62,0%. Guðrún Valdimarsdóttir varð í öðru sæti með 59,0%.

TÍMAMÓT

Nokkur afmæli félaga, stofnana og fyrirtækja

16. febrúar: Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) varð 110 ára. Haldin var hátíðarsamkomu.

10. mars voru liðin 75 ár frá því að dregið var fyrst í Happdrætti Háskóla Íslands, þ.e. 10. mars 1934. Ingigerður Jónsdóttir, þá 13 ára, var fengin til þess að draga út fyrsta vinnunginn. Í tilefni af afmælinu var hún aftur fengin til þess að draga út vinning og nú fyrir 2009. Ahöfnin fór fram í Iðnó eins og 1934.

25. maí: Sjálfstæðisflokkurinn varð 80 ára. Flokksmenn ætla að sinna umhverfisvernd á 80 stöðum.

16. júní voru liðin 100 ár síðan vatni var hleypt á fyrsta vatnshanann í Reykjavík. Vatnsveita Reykjavíkur telst stofnuð þennan dag.

17. júlí var þess minnst að 50 ár voru liðin frá því að opnaður var akvegur yfir Dynjandisheiði á Vestfjörðum.

15. ágúst: Knattspyrnufélagið Próttur í Reykjavík 60 ára. Það var stofnað af piltum á Grímsstaðaholti, hafði alllengi aðalstarfsemi sína í Sundum, en er nú komið í Laugardal.

1. september: Liðin voru 50 ár frá því að Pálmi Jónsson stofnaði Hagkaup. Fyrst var opnuð póstverslun og síðar almenn verslun í húsi neðst við Eskihlíð í Reykjavík. Síðan kom verslun

í Lækjargötu 4 og 1970 opnaði Pálmi í Hagkaup fyrsta stórmarkaðinn í Skeifunni.

19. september: Liðin voru 50 ár frá stofnun Soroptimista-klúbbs Reykjavíkur. Hann er elstur slíkra klúbba á Íslandi. Fyrsti formaður hans var Ragnheiður Hansen Guðjónsdóttir.

17. október var haldið upp á 100 ára afmæli Læknafélags Reykjavíkur.

17. nóvember varð Starfsmannafélag ríkisstofnana (SFR), 70 ára.

ÚTVEGUR

Aflinn

Aflinn árið 2009 varð heldur minni en árið á undan. Verðmæti aflans var hins vegar talsvert meira. Heildaraflinn minnkadí um 12% frá árinu á undan. Afli uppsjávarfisks dróst saman um 21%. Aukning varð í humarafla og rækjufla. Samdráttur var í þorskafla og ýsuafla. Af heildaraflanum var uppsjávaraflí 56%, botnfiskaflí 41%, flatfiskaflí 2,5% og skel og krabbadýr 1%.

Heildaraflinn var 1.129.621 tonn (1.283.078 árið áður), en miðað er við vigtarskýrslur til Hagstofunnar. Afli á Íslandsmiðum var 862.729 tonn (884.841), í norskri lögsögu 34.136 tonn (44.192), í rússneskri lögsögu 90.095 tonn (40.077), á Flæmingjagrunni enginn.

Porskaflí á árinu var 188.976 tonn (151.453 árið áður), ýsuaflí 81.832 tonn (102.326), ufsaflí 61.832 tonn (70.106), karfaafli 57.858 tonn (69.589), úthafskarfaafli 15.529 tonn (6.786), karfaafli samtals 73.508 tonn (76.375), lönguaflí 9.610 tonn (7.724), keiluaflí 6.960 tonn (6.933), steinbítsaflí 15.129 tonn (14.550), lúðuaflí 498 tonn (472), grálúðuaflí 15.780 tonn (11.960), skarkolaafli 6.316 tonn (6.718), síldaraflí á Íslandsmiðum 102.264 tonn (170.814), síldaraflí af norsk-íslenskri síld 228.936 tonn (200.008), loðnuuaflí 13.929 tonn (138.089), kolmunnaafli 120.197 tonn (163.747), annar uppsjávaraflí (mest makríll og gulldepla) 162.334 (112.390 tonn), humaraflí 2.463 tonn (2.069), rækjuflí 5.512 tonn (2.391).

Kvótinn

Við upphaf nýs fiskveiðíárs, 1. september 2009, voru eftirtalín fyrirtæki með meiri en 10.000 tonna þorskígildiskvóta: 1. HB Grandi hf. Reykjavík 30.254 þorskígildistonn eða 9,67% af heildarkvótanum, 2. Samherji hf. Akureyri 22.031 þorskígildistonn eða 7,04% af heildarkvótanum, 3. Brim hf. Reykjavík 17.627 þorskígildistonn eða 5,64% af heildarkvótanum, 4. Porbjörn hf. Grindavík 14.392 þorskígildistonn eða 4,60% af heildarkvótanum 5. Ísfélag Vestmannaeyja hf. 13.739 þorskígildistonn eða 4,39% af heildarkvótanum 6. FISK-Seafood hf. Sauðárkróki 13.012 þorskígildistonn eða 4,16% af heildarkvótanum, 7. Vísir hf. Grindavík 12.667 þorskígildistonn eða 4,05% af heildakvótanum, 8. Rammi hf. Siglufirði 12.042 þorskígildistonn eða 3,86% af heildarkvótanum, 9. Vinnslustöðin hf. Vestmannaeyjum 12.042 þorskígildistonn eða 3,85% af heildarkvótanum.

Alls eru 636 lögaðilar með aflaheimildir í einhverjum tegundum í aflamarkskerfi og krókaaflamarkskerfi. – Stakkavík ehf. er með mesta kvótann í krókaaflamarki, 2.545 tonn, sem er 7,43% af heildinni. Skinney-Pinganes á Hornafirði er með 16,42% af síldarkvótanum og Síldarvinnslan í Neskaupstað er með 13,44%. – Ísfélag Vestmannaeyja er með 17,7% af loðnukvótanum og Vísir hf. er með 12,45% af úthafsrækjunni.

Ýmislegt

Fjöldi sveitarfélaga, stéttarfélaga og fleiri birtu auglýsingu í blöðum 9. janúar þess efnis að hefja bæri hvalveiðar í stórum stíl sumarið 2009.

Tilkynnt var í apríl að sjávarútvegsráðherra ætlaði ekki að úthluta byggðakvóta, en leyfa svokallaðar strandveiðar í staðinn. Veiðitíminn átti að vera frá 1. maí til 31. ágúst. Veidd yrðu 3.955 tonn. Framkvæmdin varð nokkuð önnur. Pegar strandveiðunum lauk höfðu veiðst 3.396 tonn af þorski, en auk þess 568 tonn af ufsa, 39 tonn af karfa og 21 tonn af ýsu. Alls stunduðu 554 bátar veiðarnar.

Í ágúst var 10% hlutur í Iceland Seafood International (SÍF)

Strandveiðifloti á höfninni við Stapa á Snæfellsnesi.

selt. Kaupandi er British Seafood Ltd. Seljandi var fjárfestingarfélagið Kjalar, sem er í eigu Ólafs Ólafssonar.

Fiskiskipaflotinn

Á árinu stóð fiskiskipaflotinn nálega í stað. Vélskip voru í árslok 768 (769 árið áður) og þau voru 86.769 brúttótonn (86.390), togarar voru 58 (60) 67.870 brúttótonn (69.889) og opnir bátar 756, 3.614 brúttótonn. Samtals voru því í flotanum 1.582 skip og bátar (1.529 árið áður).

Útflutningur sjávarafurða

Útflutningsverðmæti sjávarafurða 2009 var 208,6 milljarðar króna (171,3 árið áður) og er það breyting til lækkunar um 9,2% miðað við fast gengi. Hlutur sjávarafurða í heildarútfutningi var 41,7%. Landfryst flök voru áfram í fyrsta sæti í útflutningsverðmætum og ísvarinn fiskflök koma í öðru sæti, síðan er blautverkaður saltfiskur.

VERKLEGAR FRAMKVÆMDIR

Brýr. Lítið var um brúagerð á árinu. Helstu framkvæmdir voru áfram við brú yfir *Mjóaffjörð* á Djúpvegi og brú yfir *Hvítá* í Árnessýslu.

Hafnir. Í *Reykjavík* var áfram unnið að mjög miklum landfyllingum við Skarfabakka. Í Vesturhöfninni voru einnig miklar framkvæmdir. – Unnið var fyrir milljónir í *Rifshöfn*. – Í *Grundarfirði* voru áfram tölverðar hafnarframkvæmdir. Þar var lokið við gerð svonefnðs Miðgarðs. – Á *Siglufirði* var unnið við dýpkun. – Á *Vopnafirði* var höfnin endurbætt með 250 m löngum nýjum viðlegukanti. – Verktakafyrtækið Suðurverk hóf vinnu við *Landeyjahöfn* í september 2008. Mikið var unnið með stórvirkum tækjum allt árið 2009 og unnið allan sólarhringinn. Lagður var vegur frá grjótnámu á *Seljalandsheiði* fyrir ofan *Seljalandsfoss* og eftir honum flutt grjót að *Markarfljóti* þar sem það var geymt þar til byrjað var á sjálfum brimvarnargörðunum 16. maí 2009. Peir verða 700 m langir. Þá var gerð brú á *Ála*. Um áramót var vinna við brimvarnargarðana nokkuð á undan áætlun. Gert er ráð fyrir að *Landeyjahöfn* muni kosta um 2,2 milljarða.

Vegagerð. Víða um land var að venju unnið að vegabótum og verður aðeins getið nokkurra framkvæmda.

Suðursvæði

Mikið var unnið við Suðurstrandarveg á 34 km löngum kafla frá Krýsuvíkurvegi að *Porlákshafnarvegi*. – Haldið var áfram við Lyngdalsheiðarveg en tafir urðu vegna fjárhags-erfiðleika verktaka. – Á *Bræðratunguvegi* var unnið við 7,2 km kafla milli *Flúða* og *Reykholts*. Jafnframt var unnið að brúargerð yfir *Hvítá*. Sú brú er 270 m bitabré og tengir saman *Bræðratunguhverfi* og *Flúðir*.

Suðvestursvæði

Lokið var við breikkun *Reykjanesbrautar* og var síðasti hluti þessarar framkvæmdar þ.e. frá Strandarheiði að *Njarðvík* tekinn í notkun um haustið.

Brúin yfir Mjóafjörð.

Höfuðborgarsvæðið

Unnið var að gerð nýrra gatnamóa Nýbýlavegar og Hafnarfjarðarvegar. Um var að ræða breikkun og hliðrun Nýbýlavegar milli Kársnesbrautar og Birkigrundar. Þá voru gerð tvenn hringtorg og þrenn undirgöng. – Lokið var við gerð mislægra gatnamóta Arnarnesvegar og Reykjanesbrautar. Enn fremur var lokið við mislæg gatnamót Reykjanesbrautar og Vífilsstaðavegar og gerð undirganga undir Vífilsstaðavegum.

Norðvestursvæði

Á Útnesvegi á Snæfellsnesi lauk vegagerð. – Haldið var áfram framkvæmdum við nýjan veg yfir Fróðárheiði. – Í nýjum veginum um Arnkötluðal milli Dala og Stranda voru miklar framkvæmdir. Var vegurinn formlega opnaður 14. október. Hann var nefndur vegur um Pröskulda. Pessi nýi vegur styttir vegalengdina Reykjavík-Hólmatvík um 42 km. – Í Djúpvegi var áfram unnið að miklum framkvæmdum. Brúin yfir Mjóafjörð var opnuð til umferðar 3. september. Hún er 160 m löng járnbitabrú. Með tilkomu hennar styttist leiðin fyrir Djúp um 30 km. – Framkvæmdir héldu áfram við jarðgöng milli Hnífsdals og

Bolungarvíkur. Göngin verða 5,1 km og eiga að kosta 3,5 milljárða. Gerðar voru tvær brýr, á Hnífsdalsá og Ósá.

Norðaustursvæði

Mesta framkvæmd ársins á svæðinu var við Héðinsfjarðargöng. Í apríl var slegið í gegn milli Héðinsfjarðar og Ólafsfjarðar. Göngin verða tvíbreið, 3,7 km milli Siglufjarðar og Héðinsfjarðar og 6,9 km milli Héðinsfjarðar og Ólafsfjarðar. Frágangur og vegarlagning í göngunum tekur a.m.k. eitt ár. – Unnið var áfram við nýjan veg um Hólaheiði og nýja tengingu við Raufarhöfn. – Nýr vegur frá Vopnafirði að hringvegi var í byggingu. – Áfram var mikið unnið við Norðfjarðarveg um Hólmaháls. – Unnið var við nýjan kafla á hringveginum innarlega í Jökuldal, um Skjöldólfsstaðafjall og Arnórsstaðamúla. Vegurinn færst norður fyrir Gilsá. – Hafin var vinna við 11 km langan vegarkafla á þjóðvegi 1 í Skriðdal. Gerðar verða nýjar brýr á Eyrarteigsá, Pórísá og Jóku. Pessu verki á að ljúka 2011.

Bundið slitlag var lagt á 128 km á árinu (150 km árið áður). Í árslok voru 5.056 km af bundnu slitlagi komnir á vegin landsins, og eru meðtaldir þjóðvegir í kaupstöðum og kauptúnum. Við þær framkvæmdir, sem áður voru nefndar, var yfirleitt sett á bundið slitlag. – Hringvegurinn (miðað er við að farið sé norðan Mývatns) taldist vera í árslok 1.335 km og af þeim voru um 1.280 km með bundnu slitlagi eða um 95%. Lengstu kaflar, sem enn eru með malarslitlagi, eru í Skriðdal og Breiðdal.

Umferð um Hvalfjarðargöngin var nálega hin sama sem árið á undan og fóru alls 1.969.669 ökutæki um göngin á árinu 2009 (1.978.825 árið áður).

Ýmsar framkvæmdir

Fram hefur komið í athugun Samtaka iðnaðarins að aðeins hafi verið hafin bygging á 208 íbúðum á öllu landinu á árinu 2009. Til samanburðar skal þess getið, að síðustu 20 ár var að meðaltali byrjað á byggingu um 2.000 íbúða ár hvert. Árin 2005 til 2007 var byrjað á 3.700-4.500 íbúðum. Hinar ýmsu framkvæmdir á árinu 2009 voru því að langmestu leyti við

Tónlistar- og ráðstefnuhúsið um áramótin 2008–2009.

opinberar byggingar svo sem skóla, íþróttamannvirki og hjúkrunarheimili.

Reykjavík. Mikið dró úr framkvæmdum við byggingu íbúðarhúsnæðis á árinu 2009. Mest var unnið að íbúðarhúsabyggingu í Grafarholti, á Norðlingaholti og nokkuð í Úlfarsárdal. Verslunar- og skrifstofubyggingar voru áfram reistar í Túnunum og íbúðarhús við Skúlagötu og Lindargötu.

Vesturbær og Miðbær

Í janúar og fram til 21. febrúar lá vinna niðri við Tónlistar- og ráðstefnuhúsið við höfnina. Eftir það var haldið áfram vinnu við húsið bæði úti og inni. – Í janúar tók Jóhanna Sigurðardóttir fyrstu skóflustungu að húsum fyrir Félagsstofnun stúdента við Skógarveg. – Endurbygging gömlu hússanna við Lækjargötu og Austurstræti hófst síðla árs. Steyptir voru sökklar undir húsin en þau síðan endurreist og þá að hluta með efni sem bjargaðist úr eldsvoðanum.

Hús lækningaminjasafnsins við Nesstofu.

Austurbær

Haldið var áfram við byggingu hjúkrunarheimilis fyrir aldráða við Suðurlandsbraut. – Áfram var mikið unnið við nýbyggingu Háskólangs í Reykjavík við Nauthólsvík. Ný viðbygging við Fjölbrautaskóla Breiðholts var tekin í notkun 20. ágúst. Í byggingunni eru 12 kennslustofur auk mötuneytis. – 2. okóber var vígður sérstakur duftgarður í Kirkjugörðum Reykjavíkur. Hann er sunnan í Öskjuhlíð og getur tekið um 30.000 duftker.

Grafarvogur – Grafarholt. Haldið var áfram framkvæmdum við samkomuhús við Egilshöll. – Sæmundarskóli í Grafarholti og leik- og grunnskóli við Árvað á Norðlingaholti voru nær fullbúnir um áramót.

Gullbringu- og Kjósarsýsla. Í Mosfellsbæ var helst byggt í landi Leirvogstungu og svonefndu Helgafellshverfi.

Á *Seltjarnarnesi* var lokið við smíði vallarhúss fyrir knattspyrnuvöll neðan við Valhúsaskóla. Unnið var við byggingu lækningaminjasafns í Nesi við Seltjörn.

Í *Kópavogi* dró mikið úr íbúðabyggingum á árinu 2009 og var aðeins byrjað á byggingu 58 einbýlishúsa. Mest var byggt

Víkingaskipshúsið í Reykjaneshöfðum.

í Kórahverfi, Pingahverfi og Lundahverfi. Nokkuð bar á því að lóðum væri skilað, einkum í Vatnsendahlíð. – Áfram var unnið við nýja áfanga við Vatnsendaskóla við Funahvarf og við Hörðuvallaskóla við Baugakór. – Unnið var áfram að byggingu tvöfalds íþróttahúss við hliðina á Kórnum og að íþróttahúsi fyrir HK í Fagralundi í Fossvogsdal. – Haldið var áfram við byggingu tveggja leikskóla þ.e. við Marbakkabraut og við Aðalþing.

Í *Garðabæ* fækkaði nýbyggingum mjög og var helst byggt á Sjálandi, í Ásahverfi og Akrahverfi. Þá var haldið áfram undirbúningi að byggð á Urriðaholti, en treglega gekk að selja lóðir þar. Unnið var við hús Náttúrufræðistofnunar á Urriðaholti. – Haldið var áfram við byggingu fimleikahúss við íþróttamiðstöðina Ásgarð.

Á *Álfanesi* var onuð ný sundlaug 23. maí. Það er stærsta vatnsrennibraut landsins, 80 m löng og 10 m há.

Í *Hafnarfirði* var byggt í Vallahverfinu. Unnið var að sundmiðstöð við Árvelli og við nýjan leikskóla á Völlum. Í Kaplakrika var íþróttamiðstöð í smíðum.

Sáluhlið við Pingvallakirkju.

Reykjaneshús. Nokkur uppbygging var áfram í Tjarnahverfi í Innri-Njarðvík. Þar var lokið við að reisa naust yfir víkingaskipið Íslending. – Áfram var haldið framkvæmdum við nýtt íþróttasvæði vestan og sunnan við Reykjaneshöllina og að Hljómahöllinni sem rísa á við Stapa. – Framkvæmdir við byggingu ávers í Helguvík gengu hægar en búist hafði verið við vegna vafa um útvegun á orku og fjármagni.

Áfram var haldið framkvæmdum við Reykjanessvirkjun.

Grindavík. Nokkuð var byggt í Hópshverfi og þar var unnið við nýjan skóla, Hópsskóla. Lokið var við byggingu fjölnota íþróttahúss.

Árnessýsla. *Hveragerði.* Haldið var áfram gatnagerð í svenefndu Kambalandi. Þar er gert ráð fyrir fjölda íbúðarhúsa.
– Á *Stokkseyri* var langt komin bygging nýs grunnskóla.
– Á *Laugarvatni* var haldið áfram við byggingu heilsulindar.
– Í október var nýtt sáluhlið sett upp við Pingvallakirkju. Nemendur Iðnskólans í Hafnarfirði smíðuðu það eftir fyrirmynnd frá 1880.

Skaftafellssýslur. Byrjað var á viðbyggingu við Samgöngu-

Pjónustuhús við *Dimmuborgir*.

safnið á *Skógum*. – Pá var unnið við stækkun hótelsins í *Vík í Mýrdal*.

Múlasýslur. Á *Fáskrúðsfirði* var áfram unnið við byggingu nýrrar skólamiðstöðvar. – Á *Reyðarfirði* var unnið að ýmsum frágangi við álver Reyðaráls. – Á *Egilsstöðum* var haldið áfram viðbyggingu við grunnskóllann. – 20. ágúst var vígt lista-verkið *Hringiðan* við Kárahnjúkavirkjun. Pað er eftir Jónínu Guðnadóttur. – Á *Vopnafirði* var reist ný fiskimjölsverksmiðja og settir upp við hana tíu 22 m háir mjöltankar, sem dregnir voru til Vopnafjarðar frá Reykjavík.

Pingeyjarsýslur. Pjónustuhús við *Dimmuborgir* var opnað í júní.

Eyjafjarðarsýsla. Á *Akureyri* dró töluvert úr byggingu íbúðahúsnæðis en eithvað var byggt af iðnaðarhúsnæði. Helst var byggt í *Naustahverfi*, en þar og í *Síðuhverfi* var mikil unnið við undirbúning lóða til úthlutunar.

Unnið var að 4. áfanga Háskólans á Akureyri. Par verður hátíðasalur sem og fyrirlestrasarir. – Áfram var unnið við menningarhúsið Hof við Pollinn. – Unnið var við stækkun

Menningarhús á Dalvík.

Glerártorgs og við byggingu 70 herbergja hótels. Unnið var við byggingu Naustaskóla, en heldur var dregið úr framkvæmda-hraða við íþróttahúsið við Giljaskóla. Lokið var við nýjan íþróttaleikvang á félagssvæði Þórs.

Í Krossanesi var lokið við byggingu aflþynnuverksmiðju. – 21. ágúst tók til starfa jarðgerðarstöð Moltu hf. á Pveráreyrum í Eyjafjarðarsveit. – Unnið var að lengingu flugbrautar Akureyrarflugvallar og 14. ágúst var lengd flugbraut til suðurs tekin í notkun. Brautin var lengd um 460 m og er nú um 2.400 m.

Á Dalvík var 700 fm menningarhús tekið í notkun 5. ágúst. Sparisjóður Svarfdæla kostaði byggingu þess. Húsið var nefnt Berg.

Skagafjarðarsýsla. Á Sauðárkróki var byggt nýtt pósthús. Það var opnað í júní og er fimmta nýja pósthúsið í landinu. – Á Hofsósi var haldið áfram við sundlaugarbyggingu. – Í ágúst var vígður róðukross á steinvörðu, sem sett var upp á eyrum við Djúpadalsá. Minnismerkið er gert til þess að minnast Haugnesbardaga árið 1246, þegar Brandur Kolbeinsson, höfðingi Ásbirninga féll.

Róðukross á steinvörðu við Djúpadalsá. Þar var veginn Brandur Kolbeinsson höfðingi Skagfirðinga á 13. öld.

Húnvatnssýslur. Á Blönduósi var unnið að byggingu nýrrar sundlaugar.

Snæfellsnes- og Hnappadalssýsla. Í Ólafsvík var unnið að nýju hjúkrunarheimili við Jaðar. – Byrjað var að reisa vatnsverksmiðju á Rifi.

Mýra- og Borgarfjarðarsýsla. Á Akranesi var áfram byggt í Flatahverfi og Skógarhverfi.

VERSLUN

Á árinu 2009 voru fluttar út vörur fyrir 500,9 milljarða króna fob (466,9 árið áður) en inn fyrir 410,6 milljarða króna fob (473,5 árið áður). Afgangur var því í vöruskiptunum við útlönd í fyrsta sinn síðan 2002 og nam hann 90,3 milljörðum.

Sjávarafurðir voru 41,7 % af öllum útflutningi 2009, en iðnaðarvörur 48,6%. Er þetta í annað skipti sem iðnaðarvörur vega þyngra í útflutningi en sjávarafurðir.

Innflutningur var að þessu sinni mestur frá Noregi, annað

árið í röð. Holland varð í öðru sæti og Þýskaland í þriðja. Síðan koma Svíþjóð, Danmörk og Bandaríkin.

Útflutningur var mestur til Hollands eins og árin tvö á undan, en Bretland var í öðru sæti eins og árið á undan og Þýskaland í því þriðja.

Hér verða nefnd þau ríki, þar sem viðskiptin námu meira en 6.000 milljónum króna á árinu 2009. Innan sviga eru viðskiptin 2008.

Innflutningur

Noregur	57.866	(57.644)
Holland	38.506	(31.234)
Þýskaland	36.847	(52.819)
Svíþjóð	35.938	(46.277)
Danmörk	32.454	(37.696)
Bandaríkin	30.972	(41.354)
Kína	22.162	(34.110)
Ástralía	7.212	(22.774)
Bretland	20.298	(22.468)
Japan	15.317	(19.131)
Sviss	12.241	(16.314)
Ítalía	12.300	(14.412)
Frakkland	8.636	(12.157)
Belgía	6.872	(6.810)
Írland	6.821	(5.548)

Útflutningur

Holland	160.478	(160.478)
Bretland	63.970	(54.189)
Þýskaland	56.403	(52.777)
Bandaríkin	19.403	(25.720)
Japan	9.305	(20.453)
Noregur	29.067	(20.345)
Spánn	24.131	(17.861)
Danmörk	13.512	(14.643)
Frakkland	17.565	(14.287)
Kína	11.728	(10.277)

Nígería	10.188	(5.443)
Portúgal	8.804	(8.792)
Belgía	9.209	(7.214)
Rússland	6.093	(6.201)
Sviss	6.609	(4.271)

Mikilvægustu innflutnings- og útflutningsvörur voru sem hér segir.

Innflutningsvörur

Hrávörur og rekstrarvörur	124.930	(148.578)
Fjárfestingarvörur	88.365	(102.478)
Neysluvörur	64.111	(66.072)
Flutningatæki	39.759	(60.396)
Eldsneyti og smurolíur	51.105	(58.255)
Matvörur og drykkjarvörur	41.774	(37.383)

Útflutningsvörur

Íðnaðarvörur	243.641	(243.147)
Sjávarafurðir	208.634	(171.349)
Landbúnaðarafurðir	7.682	(6.427)
Annað	40.907	(45.937)

VINNUMARKAÐUR

Árið 2009 var mesta atvinnuleysisár síðan Hagstofan hóf reglubundnar kannanir á vinnumarkaðnum, en það var árið 1991. Alls voru taldir vera 180.900 manns á vinnumarkaðnum árið 2009 og af þeim voru 167.800 starfandi en 13.100 án vinnu og í atvinnuleit. Atvinnuleysið taldist vera 7,2%, sem er hið mesta sem mælst hefur. Mesta atvinnuleysi fram að þessu var á árunum 1992-1995 eða á bilinu 4,3% til 5,3%. Atvinnuleysi var minnst hjá þeim sem hlotið höfðu háskólamenntun en mest hjá þeim sem aðeins höfðu grunnmenntun.

Alþýðusambandið og Vinnuveitendasambandið komu sér saman í lok febrúar um að fresta launahækjunum, sem áttu að koma til framkvæmda 1. mars, og tóku þær gildi 11. júlí.

Stöðugleikasáttmáli var undirritaður 25. júní. F.v: Vilhjálmur Egilsson, Jóhanna Sigurðardóttir og Gylfi Arnþjörnsson.

Peir lægstlaunuðu fengu þó haekkun á lágmarkstekjutryggingu í 157.000 kr. – 25. júní var gerður svokallaður stöðugleikasáttmáli milli ríkisstjórnar, Vinnuveitendasambandsins og Alþýðusambandsins um samstarf þessara aðila um festu á vinnumarkaði út árið og fram á næsta ár.

Formannskosning fór fram í VR. Við allsherjaratkvæðagreiðslu hlaut Kristinn Örn Jóhannesson 41,9% atkvæða í formannsstól, Lúðvík Lúðvíksson fékk 30,0%, en fráfarandi formaður Gunnar Páll Pálsson fékk aðeins 28,0%. Kristinn tók við formennskunni 2. apríl.

Á þingi BSRB í október léti Ögmundur Jónasson af formennsku sem hann hafði gegnt síðan 1988. Elín Björg Jónsdóttir var kjörin formaður bandalagsins, fyrst kvenna. Hún fékk 132 atkvæði eða 52,4 %. Árni Stefán Jónsson fékk 82 atkvæði eða 32,6 %.

VÍSITÖLUR OG VERÐLAG

Vísitala neysluverðs hækkaði úr 334,8 stigum í janúar 2009 í 356,8 stig í janúar 2010. Verðbólga var því 6,6% innan ársins 2009, en var 18,6% innan ársins 2008, 5,8% innan 2007 og 6,9% innan 2006. Hækkun milli ársmeðaltala vísítölunnar 2008-2009 var 12,0%, en var 12,4% 2007-2008 og 5,0% 2006-2007.

Algengasta verðbólguviðmiðunin í almennri umræðu er hækkun neysluverðsvísítölu síðustu 12 mánuði. Á þennan mælikvarða var verðbólgan 18,6% í ársbyrjun 2009 en lækkaði hratt allt árið og var komin niður í 7,5% í desember og 6,6% í janúar 2010. Priggja mánaða verðbólga, færð á ársgrundvöll, var mun óreglulegri. Hún var um 16,0% í janúar 2009, fór niður fyrir 2,0% í mars og apríl en komst yfir 10% í júní og júlí og þjá síðustu mánuði ársins.

Eins og á árinu 2008 réð veiking krónunnar miklu um verðbólguþróun. Ef erlendum vörum er sleppt, hækkaði neysluverð um rétt rúm 4,0% innan ársins. Húsnaðiskostnaður sem lyfti undir verðbólguna á árunum 2003-2007 lækkaði um 7,5% á árinu 2009 og dró verðbólgu ársins niður um tæpar tvær prósentur.

Alþingi hækkaði á árinu ýmsa óbeina skatta til þess að styrkja fjárhag ríkissjóðs. Gjöld á áfengi, tóbak, bensín og díselolíu voru hækkuð í desember 2008 og aftur í júní og júlí 2009. Þau voru enn hækkuð í ársbyrjun 2010 og þá var enn fremur tekinn upp sérstakur skattur á raforku og heitt vatn. Hagstofan hefur hafið að birta áætlað neysluverð án áhrifa skattabreytinga. Þannig leiðrétt hækkaði neysluverð um u.þ.b. 5,2% í stað 6,6% eins og raunin varð.

Í byrjun árs hætti Seðlabankinn að birta skráningarárvísítolu krónunnar, sem byggð var á hlutföllum helstu viðskiptalanda í innflutningi og útflutningi vörur og þjónustu. Eru nú birtar vísítölur, byggðar á þrengri og víðari vog eftir viðskiptum með vörur og þjónustu. Allar taka þó til fleiri landa en gamla vegin. Þrengri vogirnar taka til landa sem eiga a.m.k. 1,0% hlut í utanríkisviðskiptum Íslands með vörur eða vörur og þjónustu, en þær víðari eru miðaðar við 0,5% hlutdeild. Þrengri vegin fyrir

vörur og þjónustu er líkust gömlu gengisskráningarávoginni og er til hagræðis birt á heimasíðu Seðlabankans sem beint framhald af skráningarvoginni, auk þess sem hún er birt á eigin grunni. Miðað við þessa þrengri viðskiptavegnu vísitölu hækkaði meðalverð erlendra gjaldmiðla um 7,6% á árinu 2009 og krónan lækkaði því um 7,0%. Það er mun minna en á árinu 2008 þegar krónan veiktist um 44,5% gagnvart erlendum gjaldmiðlum, tapaði næstum helmingi af verðmæti sínu. Krónan styrktist um 17,0% frá áramótum fram í miðjan mars en veiktist síðan um 23,0% fram í miðjan nóvember og hélst veik til áramóta og endaði árið sem áður sagði 7,0% veikari en hún var í ársbyrjun.

Í árslok 2009 var sölugengi Bandaríkjadals hjá Seðlabankanum 125,20 krónur og hafði hækkað um 3,3% frá lokum 2008. Sölugengi breska pundssins var 202,09 krónur og hafði hækkað um 14,9%. Evran kostaði 180,38 krónur og hafði hækkað um 5,8% og japanska jenið kostaði 136 aura og hafði hækkað um 0,9% gagnvart krónunni á árinu. Í árslok kostaði danska krónan 24,24 krónur, sú sænska 17,57 krónur og sú norska 21,74 íslenskar krónur og hafði hækkað mynta mest gagnvart íslensku krónunni eða um 25,3%.

Gjaldeyrishöftin sem sett voru á eftir áföllin 2008 gera það að verkum að gengi krónunnar í viðskiptum erlendis getur vikið frá gengi í viðskiptum sem eru leyfileg þrátt fyrir höft. Afföll á virði krónunnar á aflandsmarkaði miðað við innlent virði voru á bilinu 10-20% í ársbyrjun, jukust í meira en 40% í mars en urðu lægst í byrjun október, um 5,0%. Þá hafði verið hert á reglum og framfylgju gjaldeyrishafta. Áfföllin jukust þó aftur og voru um 36,0% í árslok. Óljósar fréttir voru af umfangi aflandsviðskipta, en þau virtust þó fara minnkandi á árinu ekki síst eftir að höftin voru hert.

Verðlag á nokkrum algengum vörutegundum og þjónustu á höfuðborgarsvæðinu var sem hér segir í nóvember 2009 (innan sviga eru tölur frá nóv. 2008): Franskbrauð sneitt, kg 383 kr. (371), súpukjötskíló 617 kr. (659), nýmjólkurlítri í pakka 110 kr. (100), smjörkíló 569 kr. (524), eplakíló 202 kr. (247), kartöflukíló 184 kr. (168), strásykurskíló 228 kr. (155), kaffikíló

1.333 kr. (1.017), brennivínsflaska 4.189 kr. (3.589), bjórdós (Víking gull 50 cl) 326 kr. (235), vindlingapakki 843 kr. (671), herraskyrt 7.421 kr. (5.773), bensínlítri (95 okt.) 193 kr. (160), flugferð Reykjavík-Akureyri aðra leið 11.370 kr. (11.370), bíómiði 1.074 kr. (898), mánaðaráskrift að Morgunblaðinu 3.390 kr. (2.950), strætómiði í Reykjavík, stakt fargjald 227 kr. (280), Pjóðleikhúsmiði 3.450 kr. (3.450), áskriftargjald Stöðvar 2 á ári 79.692 kr. (68.292).

ÝMISLEGT

Arionbanki varð til. Skipt var um nafn á Kaupþingi banka 21. nóvember og hann nefndur Arion banki.

Árvakur. Hinn 25. febrúar var gengið frá samningum um kaup Óskars Magnússonar o.fl. á Árvakri, útgáfufélagi Morgunblaðsins. Meðeigendur Óskars eru Gísli Baldur Garðarsson, Guðbjörg Matthíasdóttir, Porgeir Baldursson og Porsteinn Vilhjálmsson. Auk þessa fólks gerði Ástralinn Steve Crosser tilboð í félagið.

Baugur gjaldþrota. 11. mars úrskurðaði Héraðsdómur Reykjavíkur, að fyrirtækið Baugur gæti ekki fengið áframhaldandi greiðslustöðvun. Því lýsti félagið sig gjaldþrota. Skiptaráðandi var skipaður Erlendur Gíslason hjá lögmannsstofunni Logos. Deilt var um þá gjörð vegna viðskipta stofunnar við Baug.

Big Mac hverfur. Hamborgaraframleiðandinn Mac Donalds hætti starfsemi á Íslandi 31. október. Lyst ehf. rak þrjá Mac-Donaldsstaði á Íslandi, en forráðamenn þess sögðu að hráefni frá Pýskalandi væri orðið of dýrt. Brotthvarf MacDonalds frá Íslandi þótti stórfrétt víða um lönd enda BigMac notaður sem viðmið um verðlag. Big Mac hafði fengist á Íslandi síðan 1993.

Bílalán. Gengistryggð bílalán voru mikið til umræðu á árinu. Í júní kom fram að þau væru alls 40.414 og næmu 115 milljörðum króna á þáverandi gengi.

Björgólfur eldri gjaldþrota. Héraðsdómur Reykjavíkur úrskurðaði í júlí fjármálmanninn Björgólf Guðmundsson gjaldþrota. Upphæð gjaldþrotsins var talin vera um 100 milljarðar króna. Björgólfur var talinn eiga stóra hluti í Landsbankanum,

Dalai Lama í heimsókn í Hallgrímskirkju.

Eimskip, Árvakri, Edduútgáfu, Icelandic group, Straumi – Burðarási og enska knattspyrnufélaginu West Ham.

Blöð og tímarit. 12. júní hætti Þorsteinn Pálsson sem ritstjóri *Fréttablaðsins*. – 18. september léti Ólafur Stephensen af ritstjórn *Morgunblaðsins*. Hann hafði aðeins verið ritstjóri í rúmt ár. Sú skýring var gefin á brottför hans, að hann hafi haft aðrar áherslur en eigendur blaðsins varðandi ritstjórn og rekstur blaðsins. 24. september tilkynnti Óskar Magnússon, útgefandi *Morgunblaðsins*, að Davíð Oddsson og Haraldur Johannessen hefðu verið ráðnir ritstjórar blaðsins. Sama dag var um 40 starfsmönnum sagt upp. Nokkur þúsund áskrifenda blaðsins sögðu því upp í kjölfar ráðningar nýju ritstjórnanna.

Breiðavíkurmálið. 12. mars bað Jóhanna Sigurðardóttir Breiðavíkurdrangi formlega afsökunar á þeirri meðferð, sem þeir sættu.

Dalai Lama á Íslandi. Trúarleiðtogi Tíbeta Dalai Lama dvaldist á Íslandi 31. maí til 3. júní í boði einkaaðila. Hann kom fram með biskupi Íslands á samkomu í Hallgrímskirkju 1. maí og heimsótti Alþingi og Háskóla Íslands. Kínverjar lýstu yfir óánægju sinni með heimsóknina. Fjórir ráðherrar og nokkrir

Bólusetning gegn svínaflensu.

alþingismenn hittu Dalai Lama óformlega, en töldu sig með því styðja málstað Tíbeta.

Dýr ljósmynd. Listasafn Íslands festi í maí kaup á ljósmynd af verki Sigurðar Guðmundssonar *Mountain*. Kaupverðið var 10 milljónir króna. Petta er einn af gjörningum listamannsins frá því um 1980.

Féð í Tálkna. Í lok október var gerður út leiðangur til þess að ná í villifé sem hafðist við í fjallinu Tálkna við Tálknafjörð. Nokkrar kindur náðust og var slátrað en nokkrar hröpuðu til dauðs. Aðfarirnar þóttu mjög gagnrýnisverðar og barst málið inn á bord ríkisstjórnarinnar sem skipaði nefnd til þess að athuga málið.

Flensan. Í ágúst barst svonefnd svínaflensa til landsins. Undir lok mánaðarins höfðu nokkur hundruð manns fengið hana og fáeinir verið lagðir inn á spítala. 15. október hófst bólusetning við svínaflensunni. Pá lágu um 30 manns á Landspítalanum af völdum hennar og af þeim voru átta í gjörgæslu. Í byrjun nóvember var álið að um þriðjungur þjóðarinnar hefði fengið veikina.

Flokkaflakk. 5. janúar tilkynnti Guðmundur Steingrímsson,

Hestar fóru niður um ís á Reykjavíkurtjörn.

varaþingmaður Samfylkingarinnar í Kraganum, að hann ætlaði að ganga í Framsóknarflokkinn. Hann afsalaði sér um leið varaþingmennskunni. – Jón Magnússon alþingismaður sagði sig úr Frjálslynda floknum í febrúar og gekk í Sjálfstæðisflokkinn. – Í lok febrúar gekk Kristinn H. Gunnarsson úr Frjálslynda floknum og fór aftur í Framsóknarflokkinn. – Í mars fór Karl V. Matthíasson úr Samfylkingunni í Frjálslynda flokkinum.

Fornminjar. Haldið var áfram rannsóknum á landnáms-skálanum við Kirkjubæjarkirkju í Höfnum. – Við rannsóknir í Kelduhverfi vestan Ásbyrgis fundust ýmsir fornir gripir þ. á m. silfurnæla frá víkingaöld, hnífar, brýni og naglar.

Gettu betur. Menntaskólinn í Reykjavík sigraði í spurningakeppni framhaldsskólanna þriðja árið í röð en alls hefur skólinn sigrað 15 sinnum í þessari keppni.

Grímsey og Akureyri. Sameining Grímseyjar og Akureyrar tók gildi 1. júní. Akureyringar samþykktu sameininguna með 69% atkvæða en Grímseyingar með 88%. Við sameininguna töldust Grímseyingar vera 92 en Akureyringar 17.552.

„*Hardtalk*“. 12. febrúar var Geir H. Haarde í viðtali á BBC. Hann fékk erfiðar spurningar um bankahrunið, en sagðist ekki

Hæsti maður heims dvaldist um tíma á Íslandi.

hafa gert nein mistök. Aðspurður sagði hann þó, að réttast hefði verið af sér að hringja í Gordon Brown.

Hestar í Tjörnina. 3. febrúar varð sajldgæfi viðburður að 12 hestar með knöpum fóru niður um ís á Reykjavíkurtjörn. Um var að ræða hópreið til sýningar á helstu gæðingum landsins. Allir hestar og knapar náðust upp eftir mikið volk.

Hár aldur. Torfhildur Torfadóttir, elst Íslendinga, náði því að verða 105 ára 4. maí.

Hæsti maður í heimi á Íslandi. Tyrkinn Sultan Kösen kom til landsins 22. október. Hann er nú talinn vera hæsti maður í heimi 2,5 m á hæð. Koma hans var í tengslum við heimsmetabók Guinness.

Idol. Hanna Elísá Herbertsdóttir sigraði í Idolkeppni á stöð 2 með laginu Ticket to the Moon. 70.000 manns greiddu atkvæði.

Kannabisverksmiðjur. Seinni hlut mars fann lögreglan nokkrar kannabisverksmiðjur á höfuðborgarsvæðinu. Ein fannst á Esjumelum með 1.700 plöntur í ræktun, önnur í Hafnarfirði

Jóhanna Sigurðardóttir talar á fundi Norðurlandaráðs.

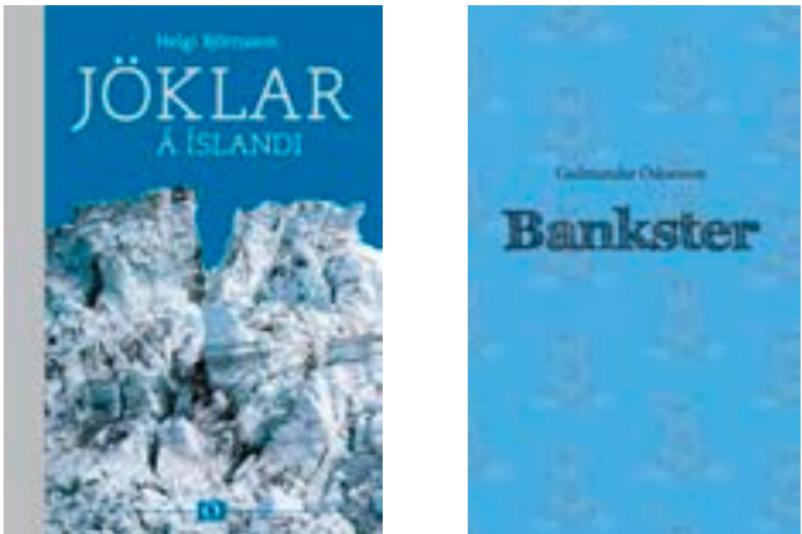
með 700 og nokkrar minni, alls um 5.000 plöntur. Verksmiðjurnar hafa líklega verið starfræktar í nokkur ár.

Kona ársins. Jóhanna Sigurðardóttir var kosin kona ársins af tímaritinu Nýtt líf.

Kostur. Lágvöruverslunin Kostur var opnuð 14. nóvember. Hún er við Dalveg í Kópavogi og eigandi hennar er Jón Gerald Sullenberger. Hann vill verða aðalkeppinautur Bónusverslananna og skipta upp Högum.

Kvikmyndir. Nokkrar íslenskar kvikmyndir voru frumsýndar á árinu. Meðal þeirra voru: *Sólskinsdrengurinn*, framleiðandi Kristín Ólafsdóttir og leikstjóri Friðrik Pór Friðriksson, *Draumalandið*, framleiðandi Sigurður Gísli Pálason og leikstjóri Andri Snaer Magnason.

Listamannalaun o.fl. Porsteinn frá Hamri fékk verðlaun sem kennd eru við Jónas Hallgrímsson á degi íslenskrar tungu. – Eyþór Árnason fékk verðlaun, sem kennd eru við Tómas Guðmundsson, fyrir ljóðabókina *Hundgá úr annari sveit*. – Hjörleifur Sveinbjörnsson hlaut íslensku þýðingar-

Verðlaunabækur Félags íslenskra bókaútgefenda 2009.

verðlaunin á degi bókarinnar 23. apríl fyrir bókina *Apakóngur á Silkiveginum*. – Víkingur Heiðar Ólafson píanóleikari hlaut íslensku bjartsýnisverðlaunin fyrir árið 2009. Linda Vilhjálmsdóttir hlaut verðlaun úr Rithöfundasjóði Ríkisútvarpsins. – Bókmenntaverðlaun útgefenda fyrir árið 2009 fengu Helgi Björnsson fyrir fræðiritið *Jöklar á Íslandi* og Guðmundur Óskarsson fyrir skáldsöguna *Bankster*.

Menn ársins í atvinnulífi. Frjáls verslun valdi Fjarðarkaupsfeðga Sigurberg Sveinsson og syni hans Svein og Gísla Þór menn ársins í atvinnulífi.

Minningargrein um kött. 24. maí birtist minningargrein í Morgunblaðinu sem hófst svo: „Látinn er í Reykjavík ástsæll heimilisköttur dr. Jón.“ Það var Árni Hjartarson sem reit þessa grein um köttinn sinn. Hann var sagður doktor í „atferli spör-fugla“.

Norðurlandaráð. 61. þing Norðurlandaráðs var haldið í Stokkhólmi í lok október. Helgi Hjörvar alþingismaður var kosinn forseti ráðsins til eins árs. Siv Friðleifsdóttir sóttist líka eftir þessu embætti.

Smyglskútan Sirtaki.

Nunnur kveðja. Síðustu systur af St. Franciskusreglu yfirgáfu Stykkishólm um miðjan ágúst. Þar hefur reglan starfað í 80 ár og rekið spítala. Þrjár systur af Mariureglu komu í þeirra stað.

Ný flugvél Gæslunnar. 1. júlí kom til landsins ný flugvél Landhelgisgæslunnar. Hún fékk einkennisstafina TF-SIF og er af gerðinni Dash-8 Q 300. Vélin kostaði 32,2 milljónir dala.

Ný nöfn ráðuneyta. Frá og með 2. október gengu í gildi ný nöfn ráðuneyta. Dóms- og kirkjumálaráðuneytið fékk heitið dóms- og mannréttindaráðuneyti. Um leið verða nokkrar breytingar á verkefnum ráðuneytisins. Það tekur við forræði yfir sveitarstjórnarkosningum. Þá flytjast neytendamál til dóms- og mannréttindaráðuneytisins. Heiti viðskiptaráðuneytisins breytist í *efnahags- og viðskiptaráðuneyti*. Við þetta færist forræði Seðlabankans frá forsætisráðuneytinu til viðskiptaráðuneytisins. Samgönguráðuneytið breytist í *samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti*.

Ráðist inn í hús. 26. maí fóru innbrotsþjófar inn í hús við Barðaströnd á Seltjarnarnesi. Peir slógu húsráðanda sem er úrsmiður niður og bundu hann. Honum tókst að sleppa án

Jóhanna Guðrún Jónsdóttir og lukkutröllið Friðrik Ómar Hjörleifsson.

meiðsla og þýfið 60 úr o.fl. fannst eftir nokkra daga. Pjófarnir voru handteknir en fljótlega látnir lausir.

Sala á áfengi. Alls seldist áfengi fyrir 21,1 milljarð á árinu (17,8 árið áður). Seldir voru um 20 milljón lítrar, mest af bjór eða 80%. Sala á rauðvíni dróst saman um 2,5%. Af hvítvíní óx hinsvegar sala um 5,1%.

Smygl í skútu. 18. apríl voru um 100 kg af hörðum fíkniefnum flutt í land við Djúpavog. Efnin voru flutt á skútunni Sirtaki til Íslands en síðan með slöngubát til lands. Löreglan hafði pata af þessum ferðum og fylgdi skútunni eftir langleiðina til Færeyja og náði henni 74 sjómílur VNV af Mykinesi. Um borð í henni var einn Íslendingur og einn Hollendingur. Alls voru sex menn handteknir.

Spron lokað. 23. mars var tilkynnt, að Fjármálaeftirlitið hefði tekið yfir stjórn Spron og Sparisjóðabankans. Útibúin voru opin þennan dag en engin afgreiðsla. Síðan var þeim lokað. Innlán í Spron voru færð til Kaupþings með eins konar nauðungarflutningum. Síðan var tilkynnt að Margeir Pétursson hefði keypt nokkur útibú Spron og Netbankann, en það gekk til baka.

Frá þjóðfundinum í Laugardalshöll.

Söngvakeppnin. Jóhanna Guðrún Jónsdóttir varð í 2. sæti í Söngvakeppni Evrópu (Eurovision) með lagið „Is it true?“ eftir Óskar Pál Sveinsson. Lagið fékk 218 stig og 34 lönd af 42 gáfu Íslandi stig. Norðmaðurinn Alexander Rybak sigraði með laginu „Fairytale“. Hann fékk 387 stig. Mikil fagnaðarlæti voru við heimkomu Jóhönnu Guðrúnar og var haldin sérstök samkoma á Austurvelli til heiðurs henni.

Tóbakssala. Samdráttur varð um 6% í vindlingasölu á árinu 2009. Seld voru 1,5 milljón karton sem er 100.000 minna en árið áður. Sala bítbaks óx hins vegar um 40% og neftóbaks um 20%.

Verðlaun Anders Jahre. Kári Stefánsson fékk í október verðlaun fyrir framúrskarandi árangur við rannsóknir í læknisfræði. Afhending verðlaunanna fór fram í viðhafnarsal Óslóarháskóla.

Verðlaun Ásu Wright. Verðlaun úr sjóði Ásu Wright fékk dr. Höskuldur Práinsson fyrir að auka hróður íslenskrar tungu heima og erlendis.

Þjóðfundur. 14. nóvember var haldinn svokallaður Þjóð-

fundur í Laugardalshöll. Pangað var stefnt um 1.500 manns og átti það að vera marktækt úrtak úr íslensku þjóðinni.

Fyrri hluti fundarins var helgaður spurningunni: „Hvaða lífs-gildi viljum við hafa að leiðarljósi við þróun samfélagsins og hvernig viljum við hafa Ísland framtíðarinnar?“ Síðari hlutinn fjallaði um á hvaða meginstoðum þessi framtíðarsýn á að hvíla.

Efnisskrá

	Bls.
Almanak um árið 2011, reiknað hefur og búið til prentunar Þorsteinn Sæmundsson	1-96
Árbók Íslands 2009, tekin saman af Heimi Þorleifssyni	97-205

